

PROJEKTIRANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

PLAN GOSPODARENJA
OTPADOM GRADA LIPIKA I
GRADA PAKRACA ZA
RAZDOBLJE OD
2017. – 2022. GODINE

Grad Lipik
Marije Terezije 27
34 551 Lipik
Grad Pakrac
Trg bana J.Jelačića 18
34 550 Pakrac

DLS d.o.o.
HR - 51000 Rijeka
Spinčićeva 2.
OIB: 72954104541
MB: 0399981
Tel: +385 51 633 400
Tel: +385 51 633 078
Fax: +385 51 633 013
E-mail: info@dls.hr;
info.ozo@dls.hr
www.dls.hr

RUJAN, 2018.

NARUČITELJ: GRAD LIPIK, Marije Terezije 27, 34 551 Lipik
GRAD PAKRAC, Trg bana J.Jelačića 18, 34 550 Pakrac

PREDMET: **PLAN GOSPODARENJA OTPADOM GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA
ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE**

OZNAKA RN/2017/0107
DOKUMENTA:

IZRAĐIVAČ: DLS d.o.o. Rijeka

VODITELJ Igor Meixner, dipl.ing.kem.tehn.
IZRADE:

SURADNICI: Zoran Poljanec, mag.educ.biol.

Anita Kulušić, mag.geol.

Zrinka Valetić, dipl.ing.biol.

Nikolina Bakšić, mag.ing.geol., CE

Matea Vrličak, mag.ing.aedif.

DATUM Rujan, 2018.
IZRADE:

DATUM Rujan, 2018.
REVIZIJE:

DLS
d.o.o. RIJEKA
M.P.

Ovaj dokument u cijelom svom sadržaju predstavlja vlasništvo Grada Lipika i Grada Pakraca, te je zabranjeno kopiranje, umnožavanje ili pak objavljivanje u bilo kojem obliku osim zakonski propisanog bez prethodne pismene suglasnosti odgovorne osobe Grada Lipika i Grada Pakraca.

Zabranjeno je umnožavanje ovog dokumenta ili njegovog dijela u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez prethodne suglasnosti ovlaštene osobe tvrtke DLS d.o.o. Rijeka.

S A D R Ž A J

1 UVOD	5
1.1 ZAKONSKI OKVIRI GOSPODARENJA OTPADOM	6
1.1.1 STRATEGIJA GOSPODARENJA OTPADOM RH	6
1.1.2 OCJENA KOHERENTNOSTI CILJEVA - POTPUNA PROVEDBA ZAKONODAVSTVA EU O OTPADU	7
1.1.3 ZAKON O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM I USKLAĐIVANJE CILJEVA.....	8
1.1.4 PLAN GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2017.-2022. GODINE	10
1.2 GOSPODARENJE OTPADOM NA LOKALNOJ RAZINI - OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	11
2 ANALIZA TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA UKLJUČUJUĆI I OSTVARIVANJE CILJEVA.....	15
2.1 OSNOVNI PODACI O GRADU LIPIKU I GRADU PAKRACU.....	15
2.2 ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA	23
2.2.1 SUSTAV PRIKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA	23
2.2.2 POSEBNE KATEGORIJE OTPADA	28
2.2.3 OSTALE OBAVEZE GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA	29
2.3 OCJENA POSTOJEĆEG STANJA GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA	29
2.4 CILJEVI I MJERE GOSPODARENJA OTPADOM GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA.....	29
3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA.....	32
3.1 VRSTE I KOLIČINE PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA I ODLOŽENOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA.....	32
3.2 ODLAGANJE OTPADA.....	36
4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	37
4.1 PODACI O POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	37
4.1.1 PRIVREMENO RECIKLAŽNO DVORIŠTE	37
4.2 PODACI O PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	40
4.2.1 NOVO RECIKLAŽNO DVORIŠTE.....	40
4.2.2 MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE.....	43
4.3 STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	44

5	<u>PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU.....</u>	45
6	<u>MJERE ZA PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA</u>	47
6.1	MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA .	47
6.2	OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	53
6.2.1	OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM.....	53
6.2.2	MJERE ZA GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	55
6.3	MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA.....	56
6.4	MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA.....	58
7	<u>POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA.....</u>	60
8	<u>ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM.....</u>	61
9	<u>ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA</u>	64
10	<u>KRATICE I POJMOVI.....</u>	65
11	<u>POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE</u>	68

1 UVOD

Okvir za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom s jasno propisanim obavezama dionika i mehanizmima kontrole, utvrđen je donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 73/17) (*u dalnjem tekstu: ZoOGO*). Navedenim se Zakonom područje upravljanja otpadom u RH usklađuje s europskom pravnom stečevinom, što znači usvajanje europskih standarda u cjelokupnom području gospodarenja otpadom. Utvrđuju se mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš tako da se njegove količine u nastanku i/ili proizvodnji smanjuju te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Odredbe ZoOGO utvrđuju sustav gospodarenja otpadom, uključujući red prvenstva, načela, ciljeve i način gospodarenja, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom te nadležnosti i obveze pri tome, a zatim i lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom. Kako je spomenuto, njime se u hrvatski pravni poredak prenosi više direktiva Europske unije iz područja otpada i gospodarenja njime te utvrđuje okvir za provođenje nekih europskih uredbi i odluka.

Uz usklađivanje s pravnom stečevinom EU, Republika Hrvatska provodi i profiliranje nacionalnih strateških prioriteta, a u skladu s relevantnim strategijama EU. Europska unija je 2011. godine, kao dio razvojne strategije Europa 2020., donijela i dokument pod nazivom Resursno učinkovita Europa – Vodeća inicijativa strategije Europa 2020. (Europska komisija, 2011.). Središnji je aspekt te inicijative prelazak s postojećeg linearog na kružno gospodarstvo, ekonomski model koji osigurava održivo gospodarenje resursima i produljivanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Cilj modela je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti.

Uspjeh strategije Europa 2020. u velikoj mjeri ovisi o sposobnosti država članica EU-a da osiguraju svoju ulogu u provedbi potrebnih reformi na nacionalnoj razini, putem Kohezijskih fondova, a donošenje Plana gospodarenja otpadom RH osnovni je uvjet potreban za korištenje sredstava Kohezijskog fonda, u iznosu od 475 milijuna eura, do 2020. godine, namijenjenih za postizanje ciljeva propisanih direktivama EU, koje uređuju postupanje s otpadom, te Direktive Vijeća 1999/31/EZ o odlaganju otpada (SL L 182, 16. 7. 1999.).

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine(„Narodne novine“, broj3/17) (*u dalnjem tekstu: Plan*) određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpadom. Također, određuju se mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka uporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru RH.

1.1 ZAKONSKI OKVIRI GOSPODARENJA OTPADOM

Polazni dokumenti u planiranju sustava gospodarenja otpadom na svim razinama u Republici Hrvatskoj su Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 130/05) (u daljem tekstu: **Strategija**) koju je Hrvatski sabor donio 14. listopada 2005. temeljem članka 8. Zakona o otpadu („Narodne novine“, br. 178/04, 153/05, 111/06 i 60/08).

Usklađivanjem nacionalnih propisa s europskom pravnom stečevinom, odnosno usvajanje europskih standarda u području zaštite okoliša te gospodarenja otpadom, u proteklom je razdoblju doprinijelo značajnim izmjenama gore navedenog zakonodavnog okvira, a kako je opisano u nastavku.

1.1.1 Strategija gospodarenja otpadom RH

Ciljevi koje je Strategija definirala u području gospodarenja otpadom su strateški i kvantitativni izbor koji polazi od temeljnih načela i shvaćanja kako postoji hijerarhija u samom sustavu gospodarenja otpadom. Ostvarivanje strateških ciljeva jamči jačanje sustava i njegovo funkcioniranje, a kvantitativni ciljevi određuju dinamiku ostvarivanja strateških ciljeva.

Strategijom se utvrđuju sljedeći strateški ciljevi gospodarenja otpadom:

- Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetsku uporabu otpada;
- Razvitak infrastrukture za cijeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (izbjegavanje, vrednovanje – uporaba, odlaganje): stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava;
- Smanjivanje rizika od otpada;
- Doprinos zaposlenosti u Hrvatskoj;
- Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenja otpadom.

Strategijom su utvrđeni kvantitativni ciljevi koji određuju dinamiku ostvarivanja strateških ciljeva, a prikazani su sljedećim tablicama 1. – 3. Rokovi su utvrđeni s prepostavljenim vremenskim pomacima u odnosu na regulativu EU.

Tablica 1. Kvantitativni ciljevi za količine otpada

CILJEVI	2005.	2010.	UDIO (%) / GODINA		
			2015.	2020.	2025.
Stanovništvo obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada	80	85	90	95	99
Količina odvojeno skupljenog i recikliranoga komunalnog otpada	6	8	12	18	25
Količina obrađenoga komunalnog otpada	2	10	20	25	30
Količina odloženog komunalnog otpada	95	80	68	58	45
Količina odloženoga biorazgradivog komunalnog otpada od količine proizvedene 1995.	95	85	75	55	35

Do 2025. predviđa se gotovo potpuni obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada, znatan rast recikliranog i obrađenoga komunalnog otpada i bitno smanjivanje odloženoga komunalnog i biorazgradivog otpada.

Tablica 2. Kvantitativni ciljevi za odlagališta otpada

CILJEVI	2005.	2010.	GODINA 2015.	2020.	2025.
Regionalni centri za gospodarenje otpadom	0	1 – 2	2 – 3	3	4
Županijski centri za gospodarenje otpadom	0	3 – 7	7 – 10	10 – 14	14 – 21
Službena odlagališta*	187	100	50	30	14 – 21
Udio saniranih odlagališta (% od broja ustanovljenog 2000.)	5	65	75	85	100

*) Grupu „službena odlagališta“ čine sljedeće kategorije iz Noveliranog katastra odlagališta otpada u RH: legalna odlagališta, odlagališta u postupku legalizacije, službena odlagališta, dogovorna odlagališta.

Tablica 3. Kvote uporabe i recikliranja nekih vrsta otpada

OTPAD	ROK	KVOTA (% TEŽINE)	
		OPORABA	RECIKLIRANJE
Ambalažni otpad	2010.	50 – 60	25 – 45
	2015.	65	55 – 60
Otpadna vozila	2015.	85	80
	2025.	95	85
E-otpad 4 kg/stan/god	2015.	70 – 80	50 – 85
	2010.	70 – 80	60 – 70
Otpadne gume vozila	2015.	90	70
Otpadna ulja	2010.	90	-

1.1.2 Ocjena koherentnosti ciljeva - potpuna provedba zakonodavstva EU o otpadu

Općim se programom djelovanja Unije za okoliš do 2020. „*Živjeti dobro unutar granica našeg planeta*“ te *Desetogodišnjom razvojnom strategijom Europa 2020* EU planira provedba mjera kako bi se gospodarstvo Unije preobratilo na ono kružno - resursno učinkovito, zeleno i konkurentno. Sedmim se programom djelovanja za okoliš osigurava također da se do 2020., između ostalog, otpadom sigurno upravlja kao resursom. Potpuna provedba zakonodavstva EU o otpadu uključivati će primjenu hijerarhije otpada u skladu s Direktivom 2008/98/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva (SL L 312, 22. 11. 2008.) i učinkovito korištenje tržišnih instrumenata i drugih mjera kako bi se osiguralo:

- da je odlaganje ograničeno na preostali otpad (tj. onaj koji se ne može reciklirati i oporabiti), uzimajući u obzir odgode,
- da je obnavljanje energije ograničeno na materijale koji se ne mogu reciklirati,
- da se reciklirani otpad koristi kao glavni, pouzdani izvor sirovina za Uniju, razvojem kruženja netoksičnih materija; da se opasnim otpadom gospodari na siguran način, a njegovo stvaranje je smanjeno,
- da su nezakonite pošiljke otpada iskorijenjene, uz strogo praćenje, i

- da je otpad od hrane smanjen. Provodi se pregled postojećeg zakonodavstva o proizvodima i otpadu, uključujući pregled glavnih ciljeva relevantnih direktiva, na temelju Plana za resursno učinkovitu Europu, kako bi se prešlo na kružno gospodarstvo; te se uklanjaju prepreke na unutarnjem tržištu za ekološki prihvatljivo recikliranje u Uniji.

Kvantitativni ciljevi koji određuju dinamiku ostvarivanja gore navedenih strateških ciljeva EU definirani su sljedećim Direktivama:

DIREKTIVA 2008/98/EZ EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA O OTPADU I UKIDANJU ODREĐENIH DIREKTIVA (SL L 312, 22. 11. 2008.)

- Uspostava sustava za primarno odvajanje biootpada- rok 2013. godina.
- Uspostava sustava za primarno odvajanje - odvojeno sakupljanje na mjestu nastanka: papir, metal, plastika i staklo, tekstil, EE otpad, vozila, otpadne gume, građevni i medicinski - rok 2015. godina.
- Priprema (pogoni) za ponovnu uporabu i recikliranje: papir, metal, plastika i staklo (50% od ukupne mase) neopasni građevni otpad (70% od ukupne mase) - rok 2015. godina.

DIREKTIVA VIJEĆA 1999/31/EZ O ODLAGANJU OTPADA (SL L 182, 16. 7. 1999.)

- Smanjenje udjela odlaganja biorazgradivog otpada, do 31. prosinca 2020. godine prema sljedećoj dinamici:
- 75 % ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizведенog u 1997. godini do 31. prosinca 2013.,
- 50 % ukupne količine(po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizведенog u 1997. godini do 31. prosinca 2016.,
- 35 % ukupne količine(po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizведенog u 1997. godini do 31. prosinca 2020.

Strategija propisuje tek 18% odvojeno prikupljenog otpada 2020. godine, odnosno za 2015. godinu propisuje smanjenje količine odloženoga biorazgradivog komunalnog otpada za 75% od količine proizvedene 1995. godine.Kako je prethodno navedeno, usklađivanjem nacionalnih propisa s europskom pravnom stečevinom, odnosno usvajanje europskih standarda u području zaštite okoliša te gospodarenja otpadom, u proteklom je razdoblju doprinijelo značajnim promjenama, te prihvaćenjem strožih kriterija te provedbenog perioda u određivanju kvantitativnih ciljeva i postupaka u gospodarenju otpadom. Stoga je, danas, u većem dijelu, Strategija neusklađena s nacionalnim i EU zakonodavstvom.

1.1.3 Zakon o održivom gospodarenju otpadom i usklađivanje ciljeva

ZoOGO usklađuje nacionalne propise s europskom pravnom stečevinom, što znači usvajanje europskih standarda u cijelokupnom području zaštite okoliša koje se odnosi na otpad.Kako bi se definiralo smjer održivog gospodarenja otpadom, ZoOGO-m se postavljaju sljedeći ciljevi, usklađeni s EU politikom gospodarenja otpadom:

DIREKTIVA 2008/98/EZ EUROPSKOGA PARLAMENTA I
VIJEĆA O OTPADU I UKIDANJU ODREĐENIH DIREKTIVA
(SL L 312, 22. 11. 2008.)

ZAKON O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM
(NN 94/13, 73/17)

Uspostava sustava za primarno odvajanje biootpada- ROK 2013. godina.

Uspostava sustava za primarno odvajanje - odvojeno sakupljanje na mjestu nastanka: papir, metal, plastika i staklo, tekstil, EE otpad, vozila, otpadne gume, građevni i medicinski - ROK 2015. godina.

Priprema (pogoni) za ponovnu uporabu i recikliranje: papir, metal, plastika i staklo (50% od ukupne mase) neopasni građevni otpad (70% od ukupne mase) - ROK 2015. godina.

Smanjenja udjela odlaganja biorazgradivog otpada, do 31. prosinca 2020. godine prema sljedećoj dinamici:

- 75 % ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini do 31. prosinca 2013.,
- 50 % ukupne količine(po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini do 31. prosinca 2016.,
- 35 % ukupne količine(po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini do 31. prosinca 2020.

Članak 56.

(1) Osoba koja je aktima donesenim temeljem ovoga Zakona ovlaštena gospodariti biootpadom, te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem ovoga Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

Članak 54.

(2) Do 1. siječnja 2015. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika i staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

Članak 55.

(1) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada.

(2) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke zatrpanjavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada, isključujući materijal iz prirode utvrđen ključnim brojem 17 05 04 – zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03, u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.

Članak 24.

(1) Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizведенog u 1997. godini iznosi:

1. 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.
2. 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.
3. 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

Sanacija postojećegodlagališta otpada do 31. Članak 25.
prosinca 2018. godine.

(1) Najveća dopuštena masa otpada koja se godišnje odlaže na svim neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj iznosi:

1. 1.710.000 tona do 31. prosinca 2013.
2. 1.410.000 tona do 31. prosinca 2014.
3. 1.210.000 tona do 31. prosinca 2015.
4. 1.010.000 tona do 31. prosinca 2016.
5. 800.000 tona do 31. prosinca 2017.

(2) Zabranjeno je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

1.1.4 Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, broj 3/17) osnovni je dokument o gospodarenju otpadom u RH za razdoblje 2017. – 2022, čiji je temeljni zadatak organiziranje provođenja relevantnih ciljeva Strategije, ali i aktualnih nacionalnih ciljeva usklađenih s politikom gospodarenja otpadom EU, postavljenih za razdoblje 2017. do 2021. godine u RH.

Temeljem ocjene postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obveza koje RH mora postići sukladno EU i nacionalnom zakonodavstvu, Planom se definiraju ciljevi koji se moraju dostići do 2022. godine, te provedbene mjere za ostvarenje ciljeva.

Ciljevima je obuhvaćeno kvalitativno i kvantitativno gospodarenje svim kategorijama otpada, a obuhvačaju horizontalnu i vertikalnu poveznicu svih dionika u održivom sustavu gospodarenja otpadom.

Sukladno ZoOGOjedince lokalne samouprave dužne su:

- NA SVOM PODRUČJU OSIGURATI JAVNU USLUGU PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA, BIORAZGRADIVOGL KOMUNALNOG OTPADA, ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I TEKSTILA TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA, SPRJEČAVATI ODBACIVANJA OTPADA TE UKLANJATINEPROVISNO ODBAČENOTPADA, DONIJETI I PROVODITI PLAN GOSPODARENJA OTPADOM, PROVODITI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.
- NA SVOM PODRUČJU TAKOĐER SUDJELOVATI U SUSTAVIMA SAKUPLJANJA POSEBNIH KATEGORIJA OTPADA TE OSIGURATI PROVEDBU PLANA.

U tom kontekstu, ciljevi Plana koji se moraju dostići do 2022. godine, a koje je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati/sudjelovati, navedeni su u tablici 4.

Tablica 4. Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine

CILJEVI		
1. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA KOMUNALnim OTPADOM	1.1	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini.

CILJEVI		
	1.2	Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpadi i dr.).
	1.3	Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada.
	1.4	Odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada.
2. UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	2.1	Odvojeno prikupiti 75% mase proizvedenog građevnog otpada.
	2.6	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada.
4. SANIRATI LOKACIJE ONEČIŠĆENE OTPADOM		
5. KONTINUIRANO PROVODITI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI		

Preduvjeti za ostvarenje navedenih ciljeva definirani su čl. 28 ZoOGO kojim su propisane obveze jedinica lokalne samouprave.

1.2 GOSPODARENJE OTPADOM NA LOKALNOJ RAZINI - OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

OSIGURATI JAVNU USLUGU PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA / BIORAZGRADIVOGL KOMUNALNOG OTPADA

JLS je dužna osigurati provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom transparentnost rada. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži:

- kriterij obračuna količine otpada,
- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada, najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
- područje pružanja javne usluge,
- odredbe propisane Uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom,
- opće uvjete ugovora s korisnicima.

Nadalje, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u obvezi je donijeti program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, a koji je sastavni dio programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji se donosi sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15).

Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom dostavlja se Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu (*u dalnjem tekstu: HAOP*), a sadrži osobito:

- opis poslova s procjenom troškova potrebnih za ostvarenje projekata gradnje građevina za gospodarenje otpadom,
- iskaz finansijskih sredstava po razdobljima potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o izvršenju navedenoga programa podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga u Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu (*u dalnjem tekstu: HAOP*).

OSIGURATI ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I TEKSTILA TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Sukladno ZoOGO, JLS obvezna je izvršavati odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području,
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,
- obavještavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

U pogledu obveze osiguravanja odvojenog prikupljanja otpada, ZoOGO utvrđuje obvezu da se otpad koji se smatra posebnom kategorijom mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. S tim u vezi, Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika, staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

Također, do 1. siječnja 2020. godine Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada.

Budući da je 1. studenoga 2017. godine, na snagu stupila Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, broj 50/17), jedinica lokalne samouprave je dužna u roku od tri mjeseca donijeti odgovarajuće akte, uskladiti važeće akte i uskladiti poslovanje davatelja javne usluge prikupljanja otpada. Pritom će biti potrebno slijedeće:

- odlukom dodijeliti obavljanje javne usluge trgovačkom društvu/javnoj ustanovi koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- donijeti odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada,
- uskladiti poslovanje davatelja javne usluge,
- uskladiti Odluku o komunalnom redu u dijelu koji se odnosi na skupljanje, odvoz i postupanje sa sakupljenim komunalnim otpadom s odredbama ZoOGO i navedene uredbe,
- donijeti odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.

OSIGURATI SPRJEČAVANJE ODBACIVANJA OTPADA NA NAČIN SUPROTAN ZOOGO TE UKLANJANJE TAKO ODBAČENOG OTPADA

Jedinica lokalne samouprave mora osigurati sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ZoOGO te uklanjanje tako odbačenog otpada. Sukladno članku 36. mjere za provedbu uključuju:

- uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provođenje redovnog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada.

OSIGURATI PROVEDBU PLANA

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske predstavlja strateški planski dokument najviše razine koji određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom koje ZoOGO određuje, kao i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja otpadom, određuje mјere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i mјere drugih postupaka uporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru pod suverenitetom republike Hrvatske.

Po donošenju Plana, jedinice lokalne samouprave dužne su, u okvirima svojih ovlasti, organizirati provedbu propisanih mјera te o provedenim mjerama dostavljati godišnje izvješće jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu.

OSIGURATI DONOŠENJE I PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Temeljem ZoOGO, članka 21., jedinice lokalne samouprave obvezne su donijeti svoje Planove gospodarenja otpadom za razdoblje primjene od šest godina. Jedinica lokalne samouprave dužna je za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove

zaštite okoliša. Ukoliko je prijedlog Plana gospodarenja otpadom usklađen s odredbama ZoOGO, nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost.

Sukladno čanku 22. istog zakona, nacrt Plana gospodarenja otpadom JLS objavljuje se radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. JLS izvješćuju javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo JLS te se isti objavljuje u službenom glasilu JLS.

U okvirima uloge lokalne samouprave, Planovi gospodarenja otpadom imaju ključnu ulogu u uspostaviodrživog gospodarenja otpadom. Njihov je cilj pružiti okvir za planiranje te osigurati:

- usklađivanje s politikom i ciljevima gospodarenja otpadom – planovi gospodarenja otpadom, nacionalni kao i lokalni/regionalni, važni su instrumenti koji doprinose primjeni i ostvarivanju politika i ciljeva gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini te na razini Europske unije,
- pregled karakteristika otpada i dostačnog kapaciteta za gospodarenje otpadom – planovi gospodarenja otpadom pružaju pregled tokova otpada i količina kojima je potrebno gospodariti, nadalje, osiguravaju usklađivanje kapaciteta, načina skupljanja te postupanje s otpadom kojim se mora gospodariti,
- kontrolu tehnoloških mjera – karakteristike otpada određuju koje tehnološke mjere treba koristiti za eliminiranje ili smanjenje određenih vrsta otpada,
- pregled ekonomičnosti i potreba za ulaganjima – planovi gospodarenja otpadom omogućavaju navođenje finansijskih zahtjeva za skupljanje, obradu otpada, itd.; na temelju tih podataka mogu se utvrditi potrebe za budućim ulaganjima.

OSIGURATI PROVOĐENJE IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI NA SVOM PODRUČJU

JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

OSIGURATI MOGUĆNOST PROVEDBE AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA

Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost nadležnog upravnog odjela jedinice lokalne samouprave.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti Izvješće o provedenim akcijama na svojem području u HAOPdo 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

2 ANALIZA TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA UKLJUČUJUĆI I OSTVARIVANJE CILJEVA

2.1 OSNOVNI PODACI O GRADU LIPIKUI GRADU PAKRACU

Grad Lipik

Grad Lipik smješten je na najzapadnijem dijelu Požeško-slavonske županije te graniči, osim s gradom Pakracem s istoka, i s tri susjedne županije (Sisačko-moslavačkom, Bjelovarsko-bilogorskom i Brodsko-posavskom županijom). U županijskom sustavu naselja, naselje Lipik je svrstano u malo razvojno središte (područno središte jače razvijenosti), a u istom sustavu naselje Poljana je svrstano u naselje s podžarišnim karakterom s gravitacijskim područjem naselja: Antunovac, Marino Selo i Gaj.

U prostoru grada Lipika uočavaju se tri prostorne cjeline krajobraza koji ga izdvajaju u kategoriji posebnih uvjeta ili ograničenja u korištenju, i to: *-nizinski* (poljodjelski - ravnice, dolina i polja, u kojem su smještena naselja: Antunovac, Brekinska, Gaj, Poljana, Marino Selo, Ribnjaci, dio Brezina, manji dio Kukunjevca, Dobrovac, veći dio Lipika i naselje Strižićevac koji je na prijelazu ka brdskom krajoliku), *-brdski* (prijelazni - u kojem su smještena sva ostala naselja: Bujavica, Bukovčani, Bjelanovac, Kovačevac, Korita, Donji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Filipovac, Skenderovci, Subocka, Livađani, Šeovica, dio Brezina, veći (sjeverozapadni) dio Kukunjevca, i manji (sjeverni) dio Lipika) i *-niži gorski* (prostor jugozapadnih masiva Psunja pokriven gorskim šumama na kojem se nalazi samo naselje Gornji Čaglić). U strukturi površina na području Grada Lipika vidljivo dominira poljoprivredno zemljište sa 61,2 % površine Grada. Šumsko zemljište zauzima 28,5 %, te zajedno s poljoprivrednim čini dio resursne osnove područja Županije.

Ukupan broj stanovnika sukladno popisu iz 2011. godine iznosi 6 175.

Tablica 5. Broj stanovnika i kućanstava po pojedinom naselju na području Grada Lipika

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	KUĆANSTVA UKUPNO	KUĆANSTVA PRIVATNA	STAMBENE JEDINICE UKUPNO	STAMBENE JEDINICE STANOVNIKA ZA STALNO STANOVANJE
Antunovac	365	138	138	203	203
Bjelanovac	10	10	10	26	26
Brekinska	126	49	49	85	85
Brezine	223	73	73	150	149
Bujavica	33	11	11	15	15
Bukovčani	16	8	8	38	38
Dobrovac	358	139	139	192	192
Donji Čaglić	272	111	111	209	209
Filipovac	381	146	146	181	178
Gaj	325	117	117	175	175
Gornji Čaglić	18	15	15	31	31
Jagma	41	28	28	49	48
Japaga	171	65	65	102	102
Klisa	73	26	26	53	53
Korita	10	7	7	16	16
Kovačevac	24	12	12	16	16
Kukunjevac	230	109	109	280	280
Lipik	2 257	866	861	1 250	1 242
Livađani	6	1	1	5	5
Marino Selo	312	84	82	141	139
Poljana	544	203	203	284	284
Ribnjaci	33	14	14	19	19
Skenderovci	4	4	4	15	15
Strižičevac	18	9	9	17	17
Subocka	11	9	9	56	56
Šeovica	296	108	108	175	175

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	KUĆANSTVA UKUPNO	KUĆANSTVA PRIVATNA	STAMBENE JEDINICE UKUPNO	STAMBENE JEDINICE STANOVNIŠTVA ZA STALNO STANOVANJE
UKUPNO	6 175	2 383	2 376	3 804	3 789

(izvor: *Popis stanovništva 2011.*)

Tablica 6: Prikaz broja stanovnika po naseljima

REDNI BROJ	GRAD/OPĆINA	BROJ STANOVNIKA 2001.	BROJ STANOVNIKA 2011.
1.	Lipik	844	2.257
2.	Antunovac	152	365
3.	Bjelanovac	13	10
4.	Brekinska	57	126
5.	Brezine	89	223
6.	Bujavica	1	33
7.	Bukovčani	15	16
8.	Dobrovac	139	358
9.	Donji Čaglić	107	272
10.	Filipovac	158	381
11.	Gaj	127	325
12.	Gornji Čaglić	15	18
13.	Jagma	15	41
14.	Japaga	70	171
15.	Klisa	23	73
16.	Korita	2	10
17.	Kovačevac	15	24
18.	Kukunjevac	93	230
19.	Livađani	4	6
20.	Marino Selo	107	312
21.	Poljana	217	544
22.	Ribnjaci	19	33
23.	Skenderovci	8	4

24.	Strižičevac	14	18
25.	Subocka	15	11
26.	Šeovica	129	296
SVEUKUPNO		2 448	6 175

(izvor: *Popis stanovništva 2001. i 2011.*)

Grad Pakrac

Grad Pakrac smješten je na sjevero-zapadnom dijelu Požeško-slavonske županije te graniči, osim s gradom Lipikom sa zapada i općinom Brestovac s istoka, i s dvije susjedne županije (Bjelovarsko-bilogorskom županijom sa sjevera te Brodsko-posavskom županijom na jugu). U prostoru grada Pakraca uočavaju se tri prostorne cjeline krajobraza koji ga izdvajaju u kategoriji posebnih uvjeta ili ograničenja u korištenju, i to:

- *nizinski* (poljodjelski - ravnice, dolina i polja, u kojem su smještena naselja: Badljevina, Donja Obrijež, Kapetanovo Polje), - *prijelazni* - brdske (prijelazni razvijeni prostor brda, visova, udolina i zaravnaka, gdje se izmjenjuju njive, livade, voćnjaci i vinogradi, šumarnici i šume - u kojem su smještena sva ostala naselja: Batinjani, Omanovac, Gornja Obrijež, Donja Obrijež, Ploštine, Toranj, Stari i Novi Majur, Prekopakra, Pakrac, Kusonje, Donji i Srednji Grahovljani, Dragović, Mali i Veliki Banovac, Španovica, Donja Šumetlica, - *brdsko-gorski* (prostor sjevernih i sjeverozapadnih masiva Psunja te jugozapadnih i južnih masiva Papuka, pokriven gorskim šumama, dijelom i livadama, unutar kojeg su smještena naselja: Bjelajci, Branešći, Brusnik, Bučje, Cicvare, Cikote, Gornja Šumetlica, Gornji Grahovljani, Glavica, Jakovci, Koturić, Kraguj, Kričke, Lipovac, Mali Budići, Ožegovci, Popovci, Prgomelje, Rogulje, Tisovac i Veliki Budići). U strukturi površina na području grada Pakraca vidljivo dominira poljoprivredno zemljište sa 40,73 % površine Grada. Šumsko zemljište zauzima 56,23 %, te zajedno s poljoprivrednim čini dio resursne osnove područja Županije.

Sukladno popisu stanovništva iz 2011. godine broj stanovnika iznosi 8 482.

Tablica 7: Broj stanovnika i kućanstava po pojedinom naselju na području Grada Pakraca

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	KUĆANSTVA UKUPNO	KUĆANSTVA PRIVATNA	STAMBENE JEDINICE UKUPNO	STAMBENE JEDINICE STANOVNI ZA STALNO STANOVANJE
Badljevina	734	245	245	330	327
Batinjani	38	22	22	74	67
Bjelajci	-	-	-	5	3

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	KUĆANSTVA UKUPNO	KUĆANSTVA PRIVATNA	STAMBENE JEDINICE UKUPNO	STAMBENE JEDINICE STANOVNIKA ZA STALNO STANOVANJE
Branešci	44	29	29	71	69
Brusnik	19	13	13	51	42
Bučje	17	10	10	23	23
Cicvare	-	-	-	-	-
Cikote	7	4	4	9	7
Dereza	12	9	9	16	15
Donja Obrijež	234	86	86	114	111
Donja Šumetlica	6	3	3	6	6
Donji Grahovljani	32	13	13	22	22
Dragović	66	28	28	63	61
Glavica	12	7	7	17	17
Gornja Obrijež	78	26	26	69	69
Gornja Šumetlica	70	35	35	59	57
Gornji Grahovljani	6	4	4	13	13
Jakovci	-	-	-	6	6
Kapetanovo Polje	34	17	17	24	24
Koturić	11	6	6	10	9
Kraguj	77	36	36	66	59
Kričke	19	13	13	28	27
Kusonje	293	147	147	297	294
Lipovac	-	-	-	1	1
Mali Banovac	13	8	8	16	16
Mali Budići	2	1	1	7	6

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	KUĆANSTVA UKUPNO	KUĆANSTVA PRIVATNA	STAMBENE JEDINICE UKUPNO	STAMBENE JEDINICE STANOVNIKA ZA STALNO STANOVANJE
Novi Majur	105	38	38	45	44
Omanovac	140	59	59	95	95
Ožegovci	33	20	20	41	41
Pakrac	4 852	1 953	1 952	2 713	2 676
Ploštine	108	54	54	70	70
Popovci	10	7	7	12	12
Prekopakra	1 068	392	392	486	478
Prgomelje	1	1	1	4	4
Rogulje	3	1	1	3	1
Srednji Grahovljani	-	-	-	1	1
Stari Majur	24	11	11	20	20
Španovica	25	18	18	43	41
Tisovac	5	1	1	3	3
Toranj	75	33	33	76	75
Veliki Banovac	171	58	58	69	69
Veliki Budići	4	3	3	6	6
UKUPNO	8 482	3 434	3 433	5 084	4 987

Tablica 8: Prikaz broja stanovnika po naseljima

REDNI BROJ	GRAD/OPĆINA	BROJ STANOVNIKA 2001.	BROJ STANOVNIKA 2011.
1.	Pakrac	4772	4 852
2.	Badljevina	843	734
3.	Batinjani	86	38
4.	Bjelajci	13	-
5.	Branešci	41	44
6.	Brusnik	29	19
7.	Bučje	29	17

8.	Cicvare	4	-
9.	Cikote	8	7
10.	Dereza	15	12
11.	Donja Obrijež	264	234
12.	Donja Šumetlica	4	6
13.	Donji Grahovljani	44	32
14.	Dragović	65	66
15.	Glavica	6	7
16.	Gornja Obrijež	77	78
17.	Gornja Šumetlica	76	70
18.	Gornji Grahovljani	33	6
19.	Jakovci	5	-
20.	Kapetanovo Polje	53	34
21.	Koturić	4	11
22.	Kraguj	91	77
23.	Kričke	45	19
24.	Kusonje	200	293
25.	Lipovac	-	-
26.	Mali Banovac	22	13
27.	Mali Budići	6	2
28.	Novi Majur	109	105
29.	Omanovac	186	140
30.	Ožegovci	37	33
31.	Ploštine	198	108
32.	Popovci	7	10
33.	Prekopakra	1127	1 068
34.	Prgomelje	4	1
35.	Rogulje	12	3
36.	Srednji Grahovljani	8	-
37.	Stari Majur	35	25
38.	Španovica	31	25
39.	Tisovac	8	5

40.	Toranj	86	75
41.	Veliki Banovac	170	171
42.	Veliki Budići	2	4
SVEUKUPNO		8855	8 482

Slika1: Položaj Grada Lipika i Grada Pakraca unutar Požeško-slavonske županije

2.2 ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Grad Lipik i Grad Pakrac su na svom području osigurati javnu uslugu prikupljanja otpada iz skupine ključnog broja 20 - komunalni otpad (otpad iz kućanstava i slični otpad iz ustanova i trgovinskih i proizvodnih djelatnosti, uključujući odvojeno sakupljene sastojke komunalnog otpada) sukladno **Pravilniku o katalogu otpada** („Narodne novine“, broj 90/15), sprječavati odbacivanja otpada te uklanjati nepropisno odbačen otpad, donijeti i provoditi plan gospodarenja otpadom, provoditi izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada.

Gradovi su, također, dužnina svom području sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada te osigurati provedbu Plana.

2.2.1 Sustav prikupljanja komunalnog otpada na području Gradova Lipika i Pakraca

Grad Pakrac i Grad Lipik su donijeli Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada Grada Pakraca odnosno Grada Lipika (Odluka Grada Pakraca od 11. prosinca 2017. godine, KLASA: 351-01/17-01/12, URBROJ: 2162-06/01-17-01; Odluka Grada Lipika od 18. prosinca 2017. godine, KLASA: 363-01/17-01/17, URBROJ: 2162/02-03-04/4-17-2) sastavni dio koje su Opći uvjeti korištenja i pružanja javne usluge prikupljanja miješanog, biorazgradivog i reciklabilnog komunalnog otpada isporučitelja usluge tvrtke Komunalac d.o.o. sa sjedištem u Pakracu. Tvrta je registrirana za prikupljanje miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog

otpada i odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, a u suvlasništvu je Gradova koji su joj odlukom Gradskih vijeća, a sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu, povjerile obavljanje predmetne usluge.

Kriterij za obračun pružanja javne usluge sakupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada je volumen ugovorenog spremnika za miješani komunalni otpad i broj pražnjenja spremnika za miješani komunalni otpad.

Sustav prikupljanja komunalnog otpada dijeli se na:

- Sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada iz kućanstva,
- Sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada,
- Sustav prikupljanja reciklabilnog otpada (vreće za odvojeno prikupljanje otpada po kućnim brojevima i zeleni otoci) i
- Otpad iz pjeskolova i ostaci na sitima i grabljama.

Sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada (MKO)

Miješani komunalni otpad sakuplja se jednom tjedno na cijelom području gradova Lipika i Pakraca te se direktno prevozi i zbrinjava na odlagalištu. Otpad se odvozi na odlagalište Crkvište u Pakracu. Ponedjeljkom i utorkom sakuplja se s dva kamiona (smećara), a srijedom, četvrtkom i petkom s jednim kamionom (smećarom) te jednim kamionom s podizačem kontejnera (za kontejnere 5000 l i veće). Vrsta spremnika za kućanstva su spremnici zapremine 120 l postavljeni ispred stambenih zgrada, a veći poslovni prostori koriste spremnike zapremine 120 l, 1100 l i 5000 l. Sakupljanje iz kontejnera od 5000 l i više obavlja se po pozivu.

Broj spremnika na području Grada Lipika iznosi 2000 komada zapremine 120 l dok za područje Grada Pakraca 3500 komada zapremine 120 l.

Za papir i karton postavljen je isti broj spremnika (Lipik 2000, Pakrac 3500) ali zapremine 60 l.

Tablica 9: Broj spremnika za miješani komunalni otpad na području Gradova Lipika i Pakraca

Grad	Fizičke osobe				Gospodarstvo				
	80 l	120 l	240 l	1100 l	120 l	240 l	1100 l	5000 l	7000 l
Lipik		2000		35	100		15	10	1
Pakrac		3500		50	250		35	20	

Sustav prikupljanja biorazgradivog otpada

Biorazgradivi otpad je otpad iz vrta (granje, lišće, trava i dr.), ostaci iz kuhinje (ostaci povrća, voća, talog od kave, čaja i dr.), pamučna tkanina (bez sintetike), glomazni drveni namještaj, mulj s pročistača.

Biorazgradivi otpad se dijeli na frakcije:

- usitnjeni materijal koji ide u kompostnu hrpu,
- otpad za usitnjavanje (granje, glomazni drveni otpad).

Gradovi Lipik i Pakrac imaju namjeru biološki razgradivim otpadom gospodariti na najbolji mogući način, uzimajući u obzir opća načela zaštite okoliša kao što su načelo predostrožnosti i načelo održivosti, uvažavajući tehničku izvedivost, ekonomsku održivost i zaštitu resursa, sagledavajući i ukupne učinke na okoliš, ljudsko zdravlje, gospodarstvo i društvo, analiziranjem dostupnih tehnoloških rješenja. PPU Grada Pakraca uredio je kroz korištenje i namjena prostora/površina lokaciju komunalno servisne namjene na kojoj je predviđeno osim aktivnosti sanacije postojećeg odlagališta komunalnog otpada „Crkvište“, izgradnja reciklažnog dvorišta Grada Pakraca i uređenje pretovarne stanice (transfer stanice). Grad Pakrac i Grad Lipik su na području obuhvata plana predvidjeli uređenje i izgradnju lokalnog reciklažnog centra koji će se sastojati od:

- centra za ponovu uporabu
- postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica)
- površina za odlaganje i obradu (biološku) odvojeno prikupljenog bio otpada
- reciklažno dvorište za građevinski otpad
- postrojenja za mehaničku obradu neiskoristivog krupnog (glomaznog) otpada.

Za isto je kupljeno zemljište površine 13725 m².

Do današnjeg dana podijeljeno je 800 kompostera za kućno kompostiranje od čega 500 za područje Grada Pakraca te 300 za Grad Lipik. Košnju zelenih površina na području grada Lipika obavlja tvrtka LIPKOM d.o.o. koja je dalje zadužena za zbrinjavanje takve vrste otpada. Na području Grada Pakraca zelene površine održavaju zaposlenici Grada Pakraca.

Otpad prikupljen s mjesnih groblja iz spremnika zapremine 5000 l odlaže se na odlagalištu uz odvajanje biorazgradivih komponenata i ostalog otpada poput lampiona, umjetnog cvijeća, vijenaca i sl. Do 2017. godine procijenjeno je da je godišnje sakupljeno oko 50 t, pola s područja Grada Lipika te pola s područja Grada Pakraca. Od 2016. godine Komunalac d.o.o. ne održava groblja na području Grada Lipika, međutim na zahtjev tvrtke LIPKOM d.o.o. koja je preuzela održavanje groblja Lipika, odvozi i zbrinjava otpad s tih groblja.

Sustav prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada

Krupni (glomazni) otpad je predmet lito varkojujezbog zapremine i/ili masene prikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada. U glomazni otpad ne spadaju kategorije otpadakoje su Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i sukladno nemudeno se primjericima obuhvaćene drugim načinima organiziranog skupljanja i zbrinjavanja (kućanski parati, bijela tehnika, ostali EE otpad, otpadni automobili, gume, građevinski otpadi i dr.). Takav otpad se na području Grada ovozi bez posebne naknadne godišnje stotovak korisnikima pravo.

Sustav prikupljanja reciklabilnog otpada putem posuda za odvojeno prikupljanje otpada po kućnim brojevima i zelenih otoka

Na kućnom pragu postavljene su dvije kante, jedna za MKO i jedna za papir i karton. U planu je postavljanje vreća za sakupljanje plastične ambalaže. Do 2017. godine plastičnu ambalažu sa zelenih otoka praznila je tvrtka Unija papir d.o.o., a od 2017. taj dio obavlja Komunalac d.o.o. Pakrac.

Sustav povratne naknade nije uspostavljen.

Zeleni otoci se sastoje od tri kontejnera: papir i karton, plastična ambalaža, staklo. Postavljeno je 30 setova od čega pola u Pakracu i pola u Lipiku. Također, postavljeno je tri kontejnera za tekstil od čega jedan u Lipiku i dva u Pakracu. Zapremine kontejnera za papir i karton, plastiku i staklo iznose 1100 l. Staklenu ambalažu sakuplja Unija Nova Zagreb d.o.o.

Tablica 10: Lokacije zelenih otoka i vrste reciklabilnog otpada koje se mogu odložiti na njima

GRAD	NASELJE/LOKACIJA	staklo, plastika, papir, TEX-tekstil i obuća
LIPIK	Lipik	6
	Filipovac	1
	Antunovac	1
	Marino Selo	1
	Poljana	1
	Brekinska	1
	Gaj	1
	Kukunjevac	1
	Brezine	1
PAKRAC	Dobrovac	1
	Pakrac	10
	Prekopakra	2
	Kusonje	1
	Badljevina	1
	Donja Obrijež	1

Sustav prikupljanja reciklabilnog otpada putem reciklažnog dvorišta

Grad Lipik je na urbanistički određenoj čestici k.č.br. 1484/36, k.o. Lipik u Poduzetničkoj zoni II, realizirao izgradnju reciklažnog dvorišta (RD) sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/14, 51/14, 121/15 i 132/15). Ulazno/izlazna zona smještena je na sjeveroistoku parcele i sa svih strana omogućen je pristup vatrogasnim vozilima.

Namjena reciklažnog dvorišta odvajanje je papira i kartona, plastike, drva, metala, stakla, višeslojne ambalaže, plastične ambalaže, baterija i akumulatora, električnog otpada, otpadnih guma i tekstila, a za što postoje određene površine unutar tijela odlagališta.

Postupanje s otpadom u reciklažnom dvorištu je sljedeće:

- prihvat otpada
- preuzimanje otpada
- skladištenje otpada
- izlaz iz skladišta, utovar na transportno sredstvo, otprema otpada na daljnju obradu izvan lokacije
- administrativno-upravni procesi – vođenje dokumentacije o otpadu.

Prihvat otpada – zaprimanje otpada kojeg dostavljaju građani osobno. Preuzimanje se odvija uz upravljački kontejner (portu) reciklažnog dvorišta. Vizualnim pregledom utvrđuje se da li otpad udovoljava kriteriju vrste otpada koja se sakuplja na lokaciji.

Preuzimanje otpada – nakon što se otpad pregleda, razvrsta se i važe. Izvagani se otpad odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju odlaže u označene kontejnere (spremnike), spremnike u mobilnom ekološkom spremniku, u spremište za obojene metale i u betonske boksove pod nadstrešnicom.

Skladištenje otpada – skladištenje otpada obavlja se u adekvatnim spremnicima/kontejnerima i/ili prostorima odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju. Spremni su otporni na djelovanje otpada i označeni su ključnim brojem i nazivom otpada, datumom početka skladištenja otpada te u slučaju opasnog otpada imaju oznaku odgovarajućeg opasnog otpada.

Otprema otpada na obradu/oporabu izvan lokacije – prema zapunjenošći kontejnera radi se plan odvoza, a sukladno propisima iz područja gospodarenja otpadom i vrsti otpada. Otpad se može zadržavati na lokaciji najduže godinu dana.

Evidencija i prateća dokumentacija – o količinama i vrstama zaprimljenog otpada vodi se očeviđnik o nastanku i tijeku (ONTO obrazac) te se izrađuje prijava prema nadležnim tijelima.

Slika 2: Lokacija postojećeg reciklažnog dvorišta, Lipik

Sustav prikupljanja otpada iz pjeskolova i ostataka na sitima i grabljama

Na području naselja Dobrovac u Lipiku postoji uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Otpad iz pjeskolova i ostaci na sitima i grabljama preuzimaju se na zbrinjavanje od tvrtke Vode Lipik d.o.o.

2.2.2 Posebne kategorije otpada

Gradovi Lipik i Pakrac dužni su na svom području sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada te osigurati provedbu Plana.

ZoOGO-m su kao posebne kategorije definirane slijedeće vrste otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni polikloriranibifenili i polikloriraniterfenili. Osim toga, posebnom kategorijom otpada smatra se i određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja zahtjeva iz ZoOGO potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom, te određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja. Navedenim su zakonom propisani i postupci i ciljevi za pojedine sustave gospodarenja posebnim kategorijama otpada.

Sustav selektivnog sakupljanja papira i kartona organiziran je po kućanstvima putem posuda za odvojeno sakupljanje papira i kartona od miješanog komunalnog otpada, dok je selektivno sakupljanje ostalog otpada organizirano putem zelenih otoka (papir i karton, plastična ambalaža, staklo, tekstil).

2.2.3 Ostale obaveze Grada Lipika i Grada Pakraca

U skladu sa ZoOGO, Gradovi Lipik i Pakrac suradnji s tvrtkom Komunalac d.o.o. kontinuirano provode niz aktivnosti kako bi pravovremeno i točno informirali građane o aktivnostima u sustavu održivog gospodarenja otpadom na svom području. Ulažu velike napore na osvješćivanje i poticanje građana na razvrstavanje otpada prema vrsti: ambalažni (papir, staklo, metal), biorazgradiv (ostaci hrane) i otpad koji se ne može više preraditi odnosno reciklirati ili kompostirati i to sve već u kućanstvima.

2.3 OCJENA POSTOJEĆEG STANJA GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA

Temeljem analize postojećeg stanja i pregledom do sada ispunjenih obveza Gradova Lipika i Pakracasukladno ZoOGO i Planu, može se dati ocjena postojećeg stanja gospodarenja otpadom te predložiti ciljevi i mjere u narednom šestogodišnjem razdoblju.

Postojeći način postupanja s komunalnim otpadom na području Gradova Lipika i Pakraca još uvijek nije u potpunosti u skladu s odredbama ZoOGO i PGO RH te je svakako potrebno povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom. Iz komunalnog se otpada još uvijek nedovoljno izdvajaju iskoristive komponente, što ovakvo postupanje s otpadom još uvijek čini neracionalnim, ekonomski neisplativim, a predstavlja i nepotrebno opterećenje kapaciteta odlagališta.

Kako bi se stanje gospodarenja otpadom na području Grada uskladilo sa ZoOGO, Planom te ostalim relevantnim zakonskim propisima, Planom gospodarenja otpadom Grada Lipika i Grada Pakracadefinirat će se ciljevi i mjere za njihovo ostvarenje u narednom šestogodišnjem razdoblju.

2.4 CILJEVI I MJERE GOSPODARENJA OTPADOM GRADA LIPIKA I GRADA PAKRACA

Temeljem analize i ocjene postojećeg stanja, sukladno ZoOGO i Planu, te ovisno o mogućnostima, definiraju se sljedeći ciljevi i mjere iznesene sljedećom tablicom.

Tablica 11. Ciljevi i mjere gospodarenja otpadom Gradova Lipika i Pakraca

CILJEVI		MJERE	
C.1.	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA KOMUNALNIM OTPADOM		
C.1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% do 2022. godine u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini	M.1.1.1.	Provodenje mjera definiranih Planom sprječavanja nastanka otpada ¹
		M.1.1.2.	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
		M.1.1.3.	Izgraditi reciklažni centar
		M.1.1.4.	Provodenje izobrazno – informativnih aktivnosti
		M.1.1.5.	Provodenje akcija prikupljanja otpada
		M.1.1.6.	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
C.1.2.	Odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastiku, metal, biootpadi i dr.)	M.1.2.1.	Izgradnja reciklažnog dvorišta
		M.1.2.2.	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta
		M.1.2.4.	Provodenje izobrazno – informativnih aktivnosti
		M.1.2.5.	Provodenje akcija prikupljanja otpada
C.1.3.	Odvojeno prikupiti 40% biootpada iz komunalnog otpada	M.1.3.1.	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
		M.1.3.2.	U sklopu reciklažnog centra urediti prostor za odlaganje i izgraditi postrojenje za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada
C.2.	UNAPRIJEDITI SUSTAV GOSPODARENJA POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	M.2.1.	Uspostavareciklažnog centra
		M.2.2.	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta
		M.2.3.	Provodenje izobrazno – informativnih aktivnosti
		M.2.4.	Provodenje akcija prikupljanja otpada

¹ Plan sprječavanja nastanka otpada sastavni je dio Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine

CILJEVI		MJERE	
		M.2.5.	Sudjelovanje u izradi studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama
		M.2.6.	Sudjelovanje u izgradnji odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest
C.3.	SPRIJEČITI NASTANAK DIVLJIH ODLAGALIŠTA OTPADA	M.3.1.	Sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada
		M.3.2.	Uklanjanje otpada odbačenog u okoliš

3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA

3.1 VRSTE I KOLIČINE PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA I ODLOŽENOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA

Količine otpada nastale na području Gradova Lipika i Pakracaprikazane su po osnovnim grupama otpada definiranim ZoOGO, relevantnima i specifičima za jedinice lokalne samouprave. Tako se u daljnjim poglavljima obrađuju sljedeće kategorije otpada:

- Miješani komunalni otpad – otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;
- Krupni (glomazni) komunalni otpad – predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11. ZoOGO;
- Biorazgradivi komunalni otpad – otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;
- Otpadni papir, metal, staklo, plastika i tekstil;
- Građevni otpad;
- Problematični otpad - opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

Osim usklađenja sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, u postupak izrade Plana gospodarenja otpadom krenulo se iz razloga usklađenja dokumenata vezanih uz gospodarenje otpadom i strateških razvojnih planova Gradova Lipika i Pakraca iz područja gospodarenja otpadom.

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

Miješani komunalni otpad (MKO) je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01. Miješani komunalni otpad s područja Gradova Lipika i Pakraca sakuplja se na zajedničkom odlagalištu otpada Crkvište u Pakracu putem ovlaštenog sakupljača otpada Komunalac d.o.o. Pakrac. Od 1. siječnja 2016. godine Komunalac d.o.o. Pakrac sakuplja odvojeno papir, plastiku i tekstil s javnih površina (zeleni otoci). Do tada su postupak sakupljanja obavljale Unija papir i Unija Nova koja još uvijek na području Grada Lipika i Grada Pakraca obavlja usluge pražnjenja i zbrinjavanja staklene ambalaže i spremnika s javnih površina.

Podaci o količinama miješanog komunalnog otpada prikupljenog na području Grada Lipika i Grada Pakracau posljednjetrigodine prikazani su sljedećom tablicom.

Tablica 12. Količine ukupnopriskupljenog MKO na području Gradova Lipika i Pakracau razdoblju od 2014. do 2016. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
MJEŠANI KOMUNALNI OTPAD 20 03 01	2014.	2.104,75
	2015.	2.120,70
	2016.	1.894,40

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja mješanog komunalnog otpada i određen je Naputkom o glomaznom otpadu („Narodne novine“, broj 79/15). Krupni (glomazni) komunalni otpad s područja Gradova Lipika i Pakracu prikuplja tvrtka Komunalac d.o.o. Tijekom prethodne tri godine prikupljeni glomazni otpad zbrinut je na:

- Odlagalištu Crkviše

Procijenjene količine prikupljenog glomaznog otpada na području Gradova Lipika i Pakracau posljednje tri godine prikazane su sljedećom tablicom.

Tablica 13. Količine ukupno prikupljenog krupnog (glomaznog) otpada na području Gradova Lipika i Pakracau razdoblju od 2014. do 2016. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
GLOMAZNI OTPAD 20 03 07	2014.	13,07
	2015.	25,13
	2016.	27,49

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD

Biorazgradivi komunalni otpad obuhvaća biološki razgradive vrste otpada podrijetlom iz kućanstva i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, primjerice otpadni papir, biorazgradivi tekstil, zeleni otpad od održavanja javnih površina i sl., osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Na predmetnom području podijeljeno je 800 kompostera za kućno kompostiranje. Količine biorazgradivog komunalnog otpada prikupljenesustavom kućnog kompostiranja u ovom trenutku nije moguće procijeniti.

Ostaci hrane kao biorazgradivi otpad ne sakupljaju se odvojeno.

Tablica 14. Količine ukupno prikupljenog biorazgradivog otpada na području Gradova Lipika i Pakracau razdoblju od 2014. do 2016. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
BIORAZGRADIVI OTPAD 20 02 01	2014.	48,20
	2015.	53,35
	2016.	38,00

OTPAD S GRADSKOG GROBLJA

Otpad s gradskog groblja prikuplja se po potrebi odnosno po zapunjenu spremnika zapremine 5000 l. Godišnje količine prikupljene na području Grada Lipika iznose 25 t kao i za područje Grada Pakraca.

OTPADNI PAPIR, STAKLO, PLASTIKA, TEKSTIL

Reciklabilni otpad na području Gradova prikuplja koncesionar Komunalac d.o.o.

Papir i karton (20 01 01) se na području Gradova Lipika i Pakraca prikupljaju sa zelenih otokai od 1. siječnja 2017. iz podijeljenih spremnika zapremine 60 l na samom kućnom pragu. Zaključno s 30. lipnjem 2017. godine prikupljeno je 37,63 t dok je na zelenim otocima u 2016. godini, od kada postoje podaci, prikupljeno sveukupno 21,1 t, odnosno s područja Grada Lipika 10 t, a s područja Grada Pakraca 11,1 t. Zapremine spremnika na zelenim otocima iznose 2500 l do 2017. godine, a od početka 2017. godine postavljeni su spremnici od 1100 l.

Plastična ambalaža (15 01 02) prikupljala se na zelenim otocima do početka 2017. godine u posebnim kontejnerima zapremine 2500 l, a u 2017. godini spremnicima zapremine 1100 l. Na javnim površinama postavljeno je 300 komada, a pražnjenje je organizirano po potrebi odnosno u trenutku kada kontejneri budu puni. U periodu od 1. siječnja do 30. lipnja 2017. godine sakupljeno je 2,75 t.

Staklena ambalaža (15 01 07) čija je usluga pražnjenja pripala tvrtki Unija Nova d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, prikuplja se sa zelenih otoka u zasebnim kontejnerima u prosjeku jednom na mjesec u spremnicima zapremine 2000 l. Postavljeno je na javnim površinama 40 kontejnera. Mjesečna količina prikupljenog stakla iznosi oko 1 t.

Sveukupna mjesečna količina prikupljenog tekstila (20 01 11) tijekom 2017. godine, s jednog kontejnera u Lipiku i dva u Pakracu, iznosi oko 1100 kg na području Pakraca, oko 100 kg na području Lipika.

Tablica 15. Količine ukupno prikupljenog otpadnog papira i kartona, plastike i stakla na području Gradova Lipika i Pakraca u razdoblju od 2014. do 2016. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
PAPIR I KARTON 20 01 01	2014.	12
	2015.	14
	2016.	21,1
AMBALAŽA OD PLASTIKE 15 01 02	2014.	5
	2015.	7
	2016.	8
STAKLENA AMBALAŽA 15 01 07	2014.	10
	2015.	12
	2016.	12

U Tablici 16. prikazane su količine prikupljenog otpadnog papira i kartona, te stakla na zelenim otocima.

Tablica 16. Količine prikupljenog otpadnog papira i kartona te stakla na zelenim otocima na području Gradova Lipika i Pakraca u razdoblju od 2014. do 2016. godine

VRSTA OTPADA	GODINA	KOLIČINA OTPADA (t)
PAPIR I KARTON 20 01 01	2014.	12
	2015.	14
	2016.	21,1
STAKLO 15 01 07	2014.	10
	2015.	10
	2016.	12

GRAĐEVNI OTPAD

Tok građevnog otpada na području Gradova Lipika i Pakraca do danas nije u potpunosti definiran odnosno proveden, što rezultira pojavom divljih odlagališta otpada. Građani mogu odložiti dio građevnog otpada (mješavina betona, opeke, crijeva/pločica i keramike koje nisu navedene pod 17 01 06* – KBO 17 01 07) u reciklažno dvorište gdje je tijekom 2016. godine prikupljeno 276,04 tona navedene kategorije otpada.

PROBLEMATIČNI OTPAD

Problematični otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom

smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada. Na lokaciji reciklažnog dvorišta u Lipiku sakuplja se problematični otpad koji se nakon izdvajanja predaje ovlaštenoj osobi za sakupljanje takve vrste otpada uz prateći list za otpad (obrazac PLO). Ukoliko se u reciklažnom dvorištu sakupi više od 1 t opasnog otpada tada se uz prateći list prilaže deklaracija o fizikalno-kemijskim svojstvima.

3.2 ODLAGANJE OTPADA

Za područje Gradova Lipika i Pakraca postoji aktivnoLEGALNO odlagalište komunalnog otpada Crkvište na koje se odlaže otpad od 1989. godine. Odlagalište se koristi za odlaganje komunalnog otpada i neopasnog proizvodnog otpada s područja Grada Lipika i Grada Pakraca. Otpad se dovozi, vizualno pregleda, važe, istovaruje, kotači se Peru. Na samom odlagalištu koristi se za razgrtanje i sabijanje kompaktorBomag.

Sukladno županijskom Planu gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije 2007.-2015. godine predviđeno je zatvaranje i saniranje odlagališta Crkvište koje je bilo u planu urediti kao transfer stanicu s reciklažnim dvorištem. Sa stanice bi se sav otpad koji preostaje odvozio na Regionalni centar za gospodarenje otpadom Šagulje.

Postojeće reciklažno dvorište nalazi se u Gradu Lipiku, u Poduzetničkoj zoni II i njime upravlja gradska tvrtka LIPKOM d.o.o. Reciklažno dvorište započelo je s radom 1. svibnja 2016. godine.

4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

4.1 PODACI O POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

GRAĐEVINE ZA GOSPODARENJE OTPADOM OD LOKALNOG ZNAČAJA

4.1.1. Odlagalište otpada Crkvište

Odlagalište se nalazi na k.č. br. 546/1 k.o. Kusonje. Udaljenost predmetnog odlagališta je oko 4 km od središta Grada Pakraca i oko 7 km od Grada Lipika. Najbliže mjesto odlagalištu je Majur udaljeno oko 1,5 km, te naselja Omanovac i Kusonje koji su od istoga udaljeni oko 2 km. Na odlagalište se odlaže komunalni otpad na kojem je odloženo oko 25 000 t otpadnog materijala.

Odlagalište ima makadamski priključak na javnu cestu dužine oko 300 m. Za navedeno odlagalište proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš sanacije i zatvaranja 2007. godine te je izdano Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš (KLASA: UP/I 351-03/06-02/023, URBROJ: 531-08-03-1-LP/DR-07-10).

Postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sanacije i zatvaranja odlagališta proveden je 2014. godine te je izdano Rješenje (Rješenje KLASA: UP/I 351-03/14-08/79, URBROJ: 517-06-2-1-2-14-9, od 25. studenoga 2014. godine) u kojem se navodi sljedeće:*Budući da sanacija nije provedena prema ishođenim dokumentima do 2010. godine, a u međuvremenu je došlo do povećanja količine otpada na odlagalištu (postojeći dio) te je planirano povećanje prihvatnog kapaciteta odlagališta na način da se zahvat ne širi izvan granice zahvata predviđene važećom potvrdom glavnog projekta sanacije odlagališta Crkvište. Korisni volumen odlagališta povećava se strmijim nagibima pokosa odlagališta i većom visinom dijelova odlagališta u odnosu na važeću lokacijsku dozvolu i potvrdu glavnog projekta, a unutar potvrđene granice zahvata. S obzirom na ukupni novo projektirani volumen odlagališta od oko 75.000 m³ (u odnosu na prijašnji od 60.000 m³ prema ishođenim dozvolama), proizlazi da će se na odlagalištu do potpunog zapunjena moći odložiti dodatno još 15.000 m³ novog otpada što je dostatan volumen do kraja 2018. godine kada bi trebao biti pušten u rad županijski centar za gospodarenje otpadom. Sanacija odlagališta provest će se na način da će se novi odlagališni prostor uređiti sukladno Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“, broj 117/07, 111/09, 17/13, 62/13) s izvedbom temeljnog brtvenog sloja, kontroliranog prikupljanja i odvodnje procjednih i oborinskih voda, otplinjavanja odlagališta, te izvedbom završnog brtvenog sloja.*

4.1.2. Reciklažno dvorište

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Sukladno članku 35. ZoOGO, JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na

način da osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području.

ZoOGO je definirano da je jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnog dvorišta omogućava pristupačno korištenje istog svim stanovnicima područja za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom, Dodatkom IV, definiran je popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati.

U sljedećoj tablici prikazane su količine otpada prikupljene na postojećem reciklažnom dvorištu u Lipiku, k.č. 1484/36 k.o. Lipik tijekom 2016. godine.

Tablica 17: Količine otpada prikupljene na postojećem reciklažnom dvorištu od 2. svibnja do 31. prosinca 2016. godine (Izvor: LIPKOMd.o.o.)

	NAZIV OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	KOLIČINA (t)
1	Toneri	08 03 17	0,13
2	Ambalaža od papira i kartona	15 01 01	2,35
3	Ambalaža od plastike	15 01 02	1,66
4	Staklena ambalaža	15 01 07	0,88
5	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari	15 01 10*	0,08
6	Metalna ambalaža pod tlakom	15 01 11	0,01
7	Otpadne gume	16 01 03	0,34
8	Crijep, pločice, keramika	17 01 03	0,49
9	Izolacijski materijali	17 06 04	0,20
10	Građevinski materijali na bazi azbesta	17 06 05	0,05
11	Građevinski materijali na bazi gipsa	17 08 01	0,03
12	Staklo	20 01 02	0,44
13	Odjeća	20 01 10	1,20
14	Tekstil	20 01 11	0,61
15	Fluorescentne cijevi	20 01 21	0,02
16	Oprema s klorofluorougljikovodicima	20 01 23	0,58
17	Jestiva ulja i masti	20 01 25	0,02
18	Opasna ulja i masti	20 01 26	0,10
19	Boje, tinte, ljepila	20 01 28	0,04
20	Boje, tinte, ljepila	20 01 28	0,03
21	Baterije	20 01 33	0,03
22	Električni otpad	20 01 35	3,52
23	Plastika	20 01 39	0,97
24	Metali	20 01 40	0,63
25	Glomazni otpad	20 03 07	0,57

GRAĐEVINE ZA GOSPODARENJE OTPADOM OD DRŽAVNOG ZNAČAJA

Na području Gradova Lipika i Pakracane postoje građevine i uređaji za gospodarenje otpadom od državnog značaja.

4.2 PODACI O PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Sukladno članku 35. ZoOGO, JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/14, 51/14, 121/15 i 132/15), Dodatkom IV, definirani su uvjeti rada reciklažnog dvorišta kao i popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati (Tablica 18.).

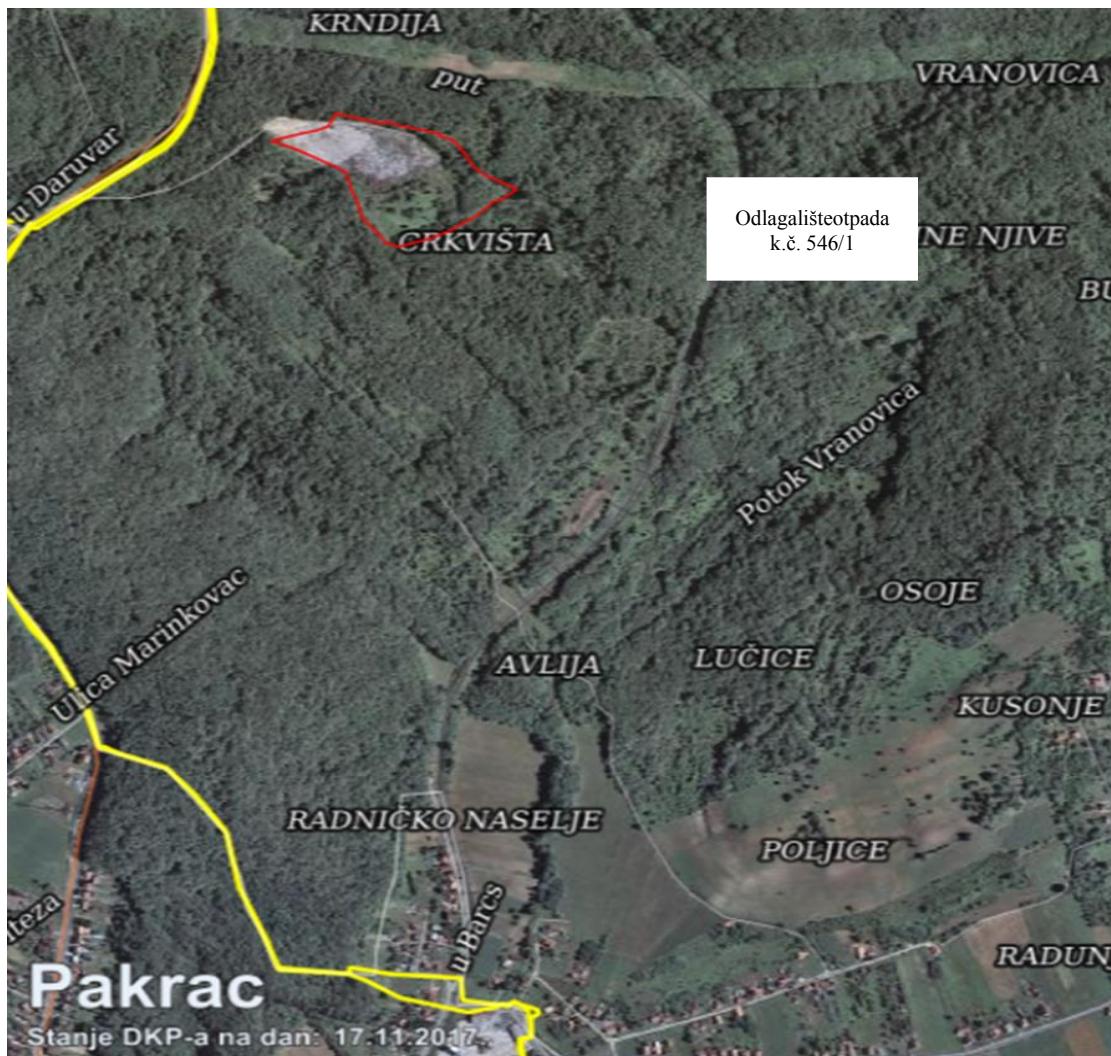
4.2.1 Reciklažno dvorište Grada Pakraca

Reciklažno dvorište Grada Pakraca gradi se u sklopu sanacije odlagališta komunalnog otpada Crkvište. Sanacija odlagališta otpada uključuje formiranje dvije zone unutar postojećih, definiranih granica zahvata:

- Radne zone koja se sastoji od čuvarske kućice (prostora za zaposlene i kontrolu ulaza); vagarske kućice; perilišta kotača; nadstrešnice s tankom za smještaj otpadnih ulja, boja i akumulatora; nadstrešnice za elektrootpad; garaže za kompaktor; reciklažnog dvorišta (boksovi za otpadni materijal)
- Odlagališne zone koja uključuje prostor za odlaganje otpada-komunalnog i proizvodnog otpada koji se sastoji od starog odlagališta koje će se sanirati instaliranjem gornjeg brtvenog sloja (s odvodnjom oborinskih voda i kontroliranim otplinjavanjem odlagališnog prostora) i nove odlagališne plohe sa sustavom za prikupljanje, kondicioniranje i obradu odlagališnog plina (sustav pasivnogotplinjavanja), obodnim nasipom, obodnim kanalom te sustavom za prikupljanje oborinskih i procjednih voda.

U završnoj je fazi i plan je da krene s radom od 1. siječnja 2018. godine.

Slika3: Lokacija odlagališta otpada i novog planiranog reciklažnog dvorišta

Tablica 18: Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
Problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorougljike
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepljiva i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterđzenti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	16 05 04*	Plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvar
	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
Otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metal
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
Deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 33
Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
Građevni otpad iz kućanstva ²	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*

² Odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
Ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštiri predmeti (osim 18 01 03*)

4.2.2 Mobilno reciklažno dvorište

Mobilno reciklažno dvorište je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada (npr. otpadni papir, metal, staklo, plastika, tekstil, krupni (glomazni) otpad, jestiva ulja i masti, deterdženti, boje, lijekovi, EE otpad, baterije i akumulatori, građevni otpad od manjih popravaka iz kućanstva i dr.).

Po stavljanju u funkciju navedenih elemenata sustava održivog gospodarenja otpadom na području Gradovatreba se provesti Analiza postojećih i potrebnih kapaciteta za postupanje s pojedinačnim vrstama otpada, te prema dobivenim rezultatima analize dodatno instalirati i mobilno reciklažno dvorište.

U svakom naselju potrebno je odrediti lokaciju/e na kojoj će se nalaziti mobilno reciklažno dvorište i utvrditi vremenski period u kojem će se reciklažno dvorište nalaziti na određenoj lokaciji. Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnogdvorista, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje je uspostavljenoreciklažno dvorište, odnosno mobilna jedinica.

Uvjeti koje mora udovoljiti mobilno reciklažno dvorište – mobilna jedinica su definirani Pravilnikom o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/14, 51/14, 121/15, 132/15 i 117/17), Dodatkom IV, a novom Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom je određeno koliko često mobilno reciklažno dvorište mora biti u kojem naselju.

4.2.3. Izgradnja reciklažnog centra

PPU Grada Pakracu uredio je kroz korištenje i namjenu prostora/površina lokaciju komunalno servisne namjene na kojoj je predviđena,kao zajednički projekt Grada Pakraca i Grada Lipika, izgradnja reciklažnog centra u sklopu kojeg bi bio:

- centar za ponovnu uporabu,
- postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) s nabavom postrojenja za mehaničku obradu neiskoristivog krupnog (glomaznog) otpada,
- reciklažno dvorište za građevinski otpads nabavom postrojenja za mehaničku obradu,
- prostor za odlaganje i postrojenje za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada.

Za isto su Gradovi kupili neposredno uz postojeće odlagalište zemljište površine 13725 m².

4.3 STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Neusklađena odlagališta su mesta na kojima neodgovorne pravne i fizičke osobe odlažu otpad bez ikakvih dozvola. Takva odlagališta sukladno Planu gospodarenja otpadom RH moraju se odmah sanirati i zatvoriti kako bi se smanjio negativan utjecaj na okoliš, prvenstveno na podzemne vode.

Stupanjem na snagu ZoOGO nadzor nad lokacijama onečišćenim otpadom je s inspekcije zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša prešao u nadležnost komunalnog redarstva.

Na području Gradova Lipika i Pakraca ne postoje neusklađena odlagališta odnosno komunalni redari u slučaju prijave i nakon uvida na lokaciji, organiziraju zbrinjavanje od ovlaštene pravne osobe.

5 PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOGL OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Na području Grada Pakracapostoji više lokacija odbačenog otpada tj. divljih odlagališta otpada. Odlagalište Prekopakri u Frankopanskoj ulici, na cesti između Donje Obriježi i Tornja, na cesti između D5 i naselja Dereza te uz cestu od Dragovića prema Donjim Grahovljanima.

Grad redovito provodi sustavnu sanaciju divljih odlagališta otpada i nadzor lokacija na kojima je uočeno povremeno nelegalno odlaganje otpada u svrhu sprječavanju nastajanja novih divljih odlagališta otpada.

Na području Grada Pakraca evidentirana su četiri divlja odlagališta otpada na sljedećim lokacijama:

- odlagalište otpada u Prekopakri, k.o. Prekopakrac, procjena količine otpada oko 300 m³
- odlagalište otpada na cesti između Donje Obriježi i Tornja, k.o. Donja Obrijež, procjena količine otpada oko 60 m³
- odlagalište otpada na cesti između D 5 i naselja Dereza, k.o. Omanovac, procjena količine otpada oko 50 m³
- odlagalište otpada uz cestu od Dragovića prema Donjim Grahovljanima, k.o. Dragović, procjena količine otpada oko 100 m³.

Na području Grada Pakracau 2016. godini utvrđena su niže navedena divlja odlagališta otpada.

Tablica 19: Divlja odlagališta otpada na području Grada Pakraca u 2016. godini

GRAD	LOKACIJA
Pakrac	k.č.br. 636/4, 636/5, 637 k.o. Prekopakra
	k.č.br. 500 k.o. Donja Obrijež
	k.č.br. 270/5 k.o. Omanovac
	k.č.br. 202/1 k.o. Dragović

Na području Grada Lipika nema evidentiranih divljih odlagališta.

Mjere za sprječavanje nastanka divljih odlagališta kojese provode na području Gradova Lipika i Pakraca su:

- uspostavljen sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu
- uspostavljen sustav za evidentiranja lokacija odbačenog otpada
- povećane su mjere kontrole i nadzora putem komunalnih redara.

Jednom godišnje u travnju, provodi se na području Gradova Lipika i Pakraca akcija „Zelena čistka – jedan dan za okoliš“ u kojoj sudjeluje 250 do 500 volontera. Na službenim web stranicama Gradova kao i stranicama tvrtke LIPKOM d.o.o., putem lokalnih medija i informativnih letaka obavještavaju se građani o aktivnostima na području gospodarenja otpadom.

6 MJERE ZA PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM GRADOVA LIPIKA I PAKRACA

6.1 MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO- INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Prioritet cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je sprječavanje nastanka otpada. Sukladno ZoOGO, sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda, štetan učinak otpada na okoliš ili zdravije ljudi ili sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka u manjoj su mjeri prisutne u postojećem sustavu gospodarenja otpadom Gradova Lipika i Pakraca. Stanovnici Gradova odvojeno prikupljaju otpad i djelomično se pridržavaju predviđenih mjera za izbjegavanje nastanka otpada i u cijelosti mjera gospodarenja otpadom na koje ih upućuju JLS u suradnji stvrtkom Komunalacd.o.o.Pakrac. Navedeno je rezultiralo povećanjem udjela izdvojenog prikupljenog otpada te poslijedično smanjenjem količina otpada koji se odlaže na odlagalište otpada.

Kako bi se zaustavio trend rasta proizvedenog komunalnog otpada, povećao stupanj odvojenog prikupljanja i recikliranja te smanjio udio odloženog biorazgradivog otpada potrebno je uspostaviti sustav gospodarenja komunalnim otpadom koji potiče sprječavanje nastanka otpada, odvajanje otpada na mjestu nastanka i sadrži infrastrukturu koja omogućuje ispunjavanje ciljeva i gospodarenje otpadom sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom:

- sprječavanje nastanka otpada,
- priprema za ponovnu uporabu,
- recikliranje,
- drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
- zbrinjavanje otpada.

Slika4: Red prvenstva gospodarenja otpadom

Takav sustav daje naglasak na ponovno korištenje, popravak, obnavljanje i recikliranje postojećih materijala i proizvoda.

Prvi korak u cjelokupnom sustavu je osigurati funkcioniranje sustava sprječavanja nastanka otpada odnosno provođenje mjera definiranih u Planu sprječavanja nastanka otpada. U cilju smanjenja količine otpada koji se odlaže, a sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom, nakon mjera sprječavanja nastanka otpada koje uključuju i ponovnu uporabu proizvoda, potrebno je primijeniti mjere pripreme za ponovnu uporabu, a tek onda mjere recikliranja i drugih postupaka oporabe otpada prije konačnog zbrinjavanja. Iz tog se razloga, kao mjere za smanjenje nastanka otpada, predviđaju i uspostava centra za ponovnu uporabu te osiguranje potrebne opreme za provođenje mjere prikupljanja razgradivog biootpada. Uz navedeno, potrebno je kontinuirano provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti te akcija prikupljanja otpada.

Neke od mjera, a posebice mjere navedene u Planu sprječavanja otpada, zahtijevaju provođenje na višoj razini, tj. na razini RH dok će JLS sudjelovati indirektno u provođenju istih. Mjere kao što su uspostava centra za ponovnu uporabu, osiguranje potrebne opreme za prikupljanja razgradivog biootpada, provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti provodit će direktno Grad Lipik i Grad Pakrac u suradnji s ostalim pravnim i privatnim subjektima koji se bave gospodarenjem otpadom.

Mjere koje je potrebno provoditi za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada (Mjere za ostvarenje cilja C.1.1.Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% do 2022. godine u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godinu) su:

- provođenje mjera definiranih Planom sprječavanja nastanka otpada,
- osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
- izgradnja reciklažnog dvorišta Grada Pakraca
- izgradnja reciklažnog centra,

- provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti,
- provođenje akcija prikupljanja otpada.

PROVOĐENJE MJERA DEFINIRANIH PLANOM SPRJEČAVANJA OTPADA

Jedan je od osnovnih ciljeva EU, kroz čitav niz finansijskih instrumenata i strategija, potaknuti unaprjeđenje gospodarskog sustava u smislu učinkovitijeg korištenja resursa i energije. Desetogodišnja razvojna strategija Europa 2020. (Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast) kao jedan od osnovna tri prioriteta razvoja EU predlaže održivi rast, tj. promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija. Središnji aspekt ove strategije je prelazak s postojećeg, linearног, na kružno gospodarstvo, ekonomski model koji osigurava održivo gospodarenje resursima i produžavanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Cilj ovog modela je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti.

Slika 5: Model kružnog gospodarstva

Za prelazak na kružno gospodarstvo potrebne su promjene u cijelom lancu vrijednosti, od učinkovitog upravljanja resursima, dizajna proizvoda, novih poslovnih i tržišnih modela, novih načina pretvaranja otpada u resurse do novih modela ponašanja potrošača.

Sprječavanje nastanka otpada pridonosi ostvarenju sljedećih **općih ciljeva** gospodarenja otpadom:

- odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada,
- očuvanje prirodnih resursa,
- smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta,
- smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš,
- smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš.

Postizanje ovih ciljeva bit će omogućeno ostvarenjem **specifičnih ciljeva** Plana sprječavanja nastanka otpada:

- sprječavanje nastanka komunalnog otpada,
- sprječavanje nastanka biootpada,
- sprječavanje nastanka električnog i elektroničnog otpada,
- sprječavanje nastanka otpadnog papira i kartona,
- sprječavanje nastanka građevnog otpada.

U svrhu postizanja definiranih specifičnih ciljeva, Planom sprječavanja nastanka otpada predlažu se sljedeće mjere:

Mjere koje mogu utjecati na okvirne uvjete koji se odnose na stvaranje otpada:

- poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja;
- organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane³;
- rad na unaprjeđenju sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu od hrane.

Mjere koje mogu utjecati na fazu dizajn i fazu proizvodnje i distribucije

- promicanje održive gradnje,
- uspostava sustava doniranja hrane.

Mjere koje mogu utjecati na fazu potrošnje i korištenja

- organizacija komunikacijske kampanje za građane,
- poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica,
- promicanje kućnog kompostiranja,
- poticanje „zelene“ i održive javne nabave,
- poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda.

OSIGURANJE POTREBNE OPREME ZA PROVOĐENJE KUĆNOG KOMPOSTIRANJA

Kako bi se spriječilo odlaganje biootpada na odlagališta otpada i doprinijelo ostvarenju i ostalih ciljeva gospodarenja otpadom potrebno je dodatno potaknuti građane na kompostiranje. Cilj je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u spremnike za biootpad, te da kompostiranjem u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu smanje ukupnu količinu proizvedenog otpada te dobiju potpuno besplatno organsko gnojivo čime će ostvariti uštedu na kupovini umjetnog gnojiva ili zemlje za cvijeće.

Ova mjeru uključuje dodatnu nabavu i distribuciju kućnih kompostera, izradu edukacijsko - informativnih materijala, organizaciju promidžbenih aktivnosti i radionica. Obzirom da

³U svojim planovima gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb trebaju dati naglasak, uz opće mjeru sprječavanja nastanka komunalnog otpada, na sprječavanje nastanka biootpada tj. otpada od hrane. U svrhu podrške JLS u izradi Planova gospodarenja otpadom, izradit će se smjernice za njihovu pripremu. Smjernice za izradu Planova će pomoći u planiranju sustava gospodarenja otpadom i promicati razvoj koherentnih odgovarajućih praksi u planiranju na području RH, a u skladu sa zahtjevima relevantnog zakonodavstva. Dodatno, po izradi smjernica, a radi što kvalitetnijeg uključivanja mjeru i aktivnosti sprječavanja nastanka otpada od hrane u planove gospodarenja otpadom i njihovu provedbu, provest će se edukacijska kampanja za djelatnike JLS u vidu radionica uz odgovarajuće edukacijske materijale.

primjena kućnog kompostiranja ovisi o dostupnim površinama za korištenje proizvedenog komposta, prioritet za provođenje ove mjere su ruralna područja, odnosno predgrađa urbanih sredina s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom.

Kako bi se Gradovi Lipik i Pakrac uključili u aktivno poticanje lokalne javnosti na kompostiranje u vlastitim kućanstvima, potrebno je organizirati edukativne radionice, čiji se program može temeljiti na edukaciji o načinu organiziranja i provođenja kvalitetnih kampanja na temu sprječavanja nastanka biootpada uključujući i edukaciju na temu važnosti kompostiranja i primjene kompostera.

Moguće je potaknuti kućno kompostiranje kroz sufinanciranje nabavki dodatnih kućnih kompostera.

U RECIKLAŽNOM DVORIŠTU OSIGURATI KUTAK ZA PONOVNУ UPORABU PROIZVODA

Ponovna uporaba neizostavan je dio cijelovitog sustava gospodarenja otpadom, a odnosi se na aktivnosti vezane za ponovno korištenje raznih stvari i predmeta, primjerice, starog namještaja, odjeće i općenito robe široke potrošnje, s naglaskom na poštivanju reda prvenstva gospodarenja otpadom, a sve u cilju smanjenja količine otpada koji se odlaže.

U sklopu reciklažnog dvorišta, sukladno preporuci a do završetka uspostave zajedničkog reciklažnog centra u Pakracu, preporuča se predvidjeti zatvoren/poluzatvoren prostor (npr. nadstrešnica ili tipski kontejner) tzv. „Kutak ponovne uporabe“ gdje građani mogu donijeti stvari koje njima više ne trebaju, a drugi građani (slabijeg imovinskog statusa) mogu te stvari uzeti za daljnju upotrebu.

MZOE i FZOEU donijeli su „Smjernice za ponovnu uporabu“ kojima se žele promovirati aktivnosti vezane za ponovno korištenje raznih stvari i predmeta.

PROVOĐENJE IZOBRAZNO – INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih učesnika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom. Stoga je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada. Sustavno informiranje javnosti o aktivnostima o načinima i važnosti primarne reciklaže potrebno je obavljati putem pisanih medija, radia i televizije.

Sukladno članku 39. ZoOGO, JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također, potrebno je da JLS u sklopu svoje mrežne stranice uspostavi i ažurno održava mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite okoliša. Posebne mjere za izbjegavanje i smanjenje količine otpada iz Strategije primjenjive na Grad Lipik i Grad Pakrac s obzirom na pravnu odgovornost glede gospodarenja otpadom su sljedeće:

- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Gradova za rješavanje problema gospodarenja otpadom,
- poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada,
- osnovne informacije o mogućnostima izbjegavanja i smanjenja otpada pružiti u svim komunikacijskim sredstvima i dokumentima (radio, TV, novine), na panoima, vozilima, itd.,
- kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom,
- izraditi edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, divlja odlagališta i dr.),
- istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša općenito,
- po izgradnji oglašavati postojanje, lokaciju i uporabu reciklažnog dvorišta te mobilnog reciklažnog dvorišta na području Gradova.

Sukladno PGO RH, ova mjera uključuje provođenje svih aktivnosti definiranih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. MZOE će donijeti Program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom za razdoblje od 2017.-2022. godine, koji će predložiti smjernice, ciljane skupine i aktivnosti koje je nužno provoditi na nacionalnom i lokalnom nivou, s naglaskom na sprječavanje nastanka otpada, povećanja odvojenog prikupljanja i ponovne uporabe.

Gradovi Lipik i Pakrac redovito provode informativno-edukativne aktivnosti o zbrinjavanju otpada putem tematskih radijskih emisija koje se emitiraju na lokalnim radio stanicama, svojih web stranica te putem edukativnih letaka koji se dijele građanima.

Svake godine provodi se na području Gradova Lipika i Pakraca akcija „Zelena čistka – jedan dan za okoliš“ u kojoj sudjeluje 250 do 500 volontera. Na službenim web stranicama Gradova kao i stranicama tvrtke LIPKOM d.o.o., putem lokalnih medija i informativnih letaka o PPU

IZGRADNJA RECIKLAŽNOG CENTRA

Grad Pakrac i Grad Lipik u svojim planovima vezanim uz gospodarenje otpadom na području svojih JLS planiraju uspostaviti sustav gospodarenja otpadom kojim bi se na najmanju moguću mjeru svela potreba zbrinjavanja otpada na regionalnom odlagalištu „Šagulje“.PPU Grada Pakrac uredio je kroz korištenje i namjena prostora/površina lokaciju komunalno servisne namjene na kojoj je predviđeno osim aktivnosti sanacije postojećeg odlagališta komunalnog otpada „Crkviše“, izgradnja reciklažnog dvorišta Grada Pakraca i uređenje pretvarne stanice (transfer stanice). Grad Pakrac i Grad Lipik su na području obuhvata plana predvidjeli izgradnju reciklažnog centra gospodarenja otpadom, kao zajedničkog projekta,u sklopu kojeg će biti:

- centar za ponovnu uporabu,
- postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) s nabavom postrojenja za mehaničku obradu neiskoristivog krupnog (glomaznog) otpada,
- reciklažno dvorište za građevinski otpads nabavom postrojenja za mehaničku obradu,

- prostor za odlaganje i postrojenje za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada.

Za isto je kupljeno zemljište površine 13725 m².

6.2 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

6.2.1 Opće mjere za gospodarenje otpadom

Opće mjere za gospodarenje otpadom koje se već provode i koje je i dalje redovito potrebno provoditi na području Gradova su:

- organizirano i redovito prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada,
- organizirano i redovito prikupljanje i odvoz krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- organizirano i redovito odvojeno prikupljanje i odvoz otpadnog papira, metala, stakla, tetra ambalaže, plastike i biootpada putem spremnika postavljenih na javnim površinama (zeleni otoci),
- provođenje akcija prikupljanja otpada;
- provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti.

U opće mjere gospodarenja otpadom mogu se uključiti i mjere za ostvarenje Cilja C.3. Spriječiti nastajanje divljih odlagališta otpada:

- sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada,
- uklanjanje otpada odbačenog u okoliš.

SPRJEČAVANJE NEPROPISNOG ODBACIVANJA OTPADA

Mjere za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada uključuju sljedeće:

- zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- evidentiranje lokacija odbačenog otpada,
- provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
- druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

UKLANJANJE OTPADA ODBAČENOG U OKOLIŠ

Provedba navedene mjere prvenstveno uključuje identifikaciju vlasnika čestice na kojoj je nepropisno odbačen otpad. Po identifikaciji vlasnika čestice, a radi provedbe navedene mjere, komunalni redar rješenjem naređuje vlasniku, odnosno posjedniku nekretnine (ako vlasnik nije poznat) na kojem je nepropisno odložen otpad, uklanjanje tog otpada.

Rješenjem se određuje lokacija odbačenog otpada, procijenjena količina otpada, obveznik uklanjanja otpada, te obveza uklanjanja otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada u roku koji ne može biti duži od 6 mjeseca od dana zaprimanja rješenja.

Ukoliko komunalni redar utvrdi da obveza određena rješenjem nije izvršena, Gradovi Lipik i Pakracdužni su osigurati uklanjanje tog otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada. U navedenom slučaju, Grad Lipik i Grad Pakrac imaju pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine.

Način provedbe mjera za ostvarenje Cilja C.3. uređuje se odlukom predstavničkog tijela JLS o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Gradova Lipika i Pakraca.

Iako se provodi sustavna sanacija otpadom onečišćenog zemljišta, na području Gradova preostalo je još četiri (4) lokacija otpadom onečišćenog zemljišta (poglavlje 5.). Prema navedenom na području Gradova Lipika i Pakraca potrebno je provoditi mjere za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš i za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada.

6.2.2 Mjere za gospodarenje opasnim otpadom

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih ZoOGO-om. Sakupljanje i obrada opasnog otpada se obavlja putem ovlaštenih osoba za sakupljanje ili obradu određene vrste opasnog otpada. Ovisno o vrsti opasnog otpada obrađuje se u RH ili izvan RH.

Radi unaprjeđenja sustava gospodarenja opasnim otpadom, PGO RH određena je mjera koja uključuje izradu studije izvedivosti, u kojoj će se analizirati postojeći kapaciteti za obradu opasnog otpada u RH i utvrditi potrebni kapaciteti.

Problematični otpad je opasni otpad iz kućanstva, a građani ga mogu odložiti u reciklažnim dvorištima ili na prodajnim mjestima proizvoda od kojih je nastao taj opasni otpad.

Jedan od ciljeva Gradova Lipika i Pakraca je i Cilj 1.2. Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno biorazgradivi komunalni otpad, papir, staklo, plastika i dr.) što između ostalog uključuje i problematični otpad. Navedeni cilj postići će se provedbom sljedećih mjera u narednom razdoblju:

- izgradnjareciklažnog dvorišta Grada Pakraca,
- nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta,
- Izgradnja reciklažnog centra.

Navedene mjere detaljnije su opisane prethodno u poglavljiju 4.Izgradnjom reciklažnog dvorišta kao i nabavkom mobilnog reciklažnog dvorišta te izgradnjom reciklažnog centra, dodatno će se poboljšati uvjeti za ispravnim zbrinjavanjem problematičnog otpada.

6.2.3 Mjere za gospodarenje posebnim kategorijama otpada

Odbojeno sakupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal) provodi se sakupljanjem s kućnog praga, putem spremnika na javnim površinama, zelenih otoka, reciklažnih dvorišta te putem uspostavljenih nacionalnih shema za posebne kategorije otpada.

ZoOGO-om su propisane sljedeće posebne kategorije otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički (u dalnjem tekstu: EE) uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni polikloriranibifenili i polikloriraniterfenili (u dalnjem tekstu: PCB).

Za šest posebnih kategorija otpada uvedena je „proširena odgovornost proizvođača“ u vidu naplate naknade za stavljanje na tržište proizvoda od kojih nastaju te posebne kategorije otpada za koje su uspostavljeni sustavi odvojenoga sakupljanja i obrade. To su ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume i EE otpad.

Sukladno članku 28., stavku 3, Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 94/13 i 73/17), JLS dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Člankom 53. istog zakona propisano je da se otpad koji je određen da se smatra posebnom kategorijom otpada mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. Do 31. siječnja 2015. godine RH će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika i staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

Od posebnih kategorija otpada, za Gradove Lipik i Pakrac relevantne su sljedeće posebne kategorije otpada, a u čijem sustavu sakupljanja su Gradovi dužni sudjelovati: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadni električni i elektronički (u dalnjem tekstu: EE) uređaji i oprema i građevni otpad.

Jedan od ciljeva Gradova Lipika i Pakracaje i Cilj C.2. Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Ispunjene ciljeve postići će se sljedećim mjerama:

- Uspostavareciklažnog dvorišta Grada Pakraca,
- nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta,
- izgradnja reciklažnog centra,
- provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti,
- provođenje akcija prikupljanja otpada,
- izgradnja centra gospodarenja otpadom (sortirnica, obrada biorazgradivog otpada),
- sudjelovanje u izradi studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama,

- sudjelovanje u izgradnji odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest.

MJERA 2.5. SUDJELOVANJE UIZRADI STUDIJE PROCJENE KOLIČINE OTPADA KOJI SADRŽI AZBEST PO ŽUPANIJAMA I 2.6. SUDJELOVANJE U IZGRADNJI ODLAGALIŠNIH PLOHA ZA ODLAGANJE GRAĐEVNOG OTPADA KOJI SADRŽI AZBEST

Mjera 2.5.uključuje izradu Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama, a za koji se procjenjuje da će nastati u ovom planskom razdoblju. Nositelj provedbe mjere je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Uloga JLS-a jest sudjelovanje i dostava podataka za izradu navedene Studije.

Mjera 2.6.uključuje izgradnju ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest. Nositelj provedbe mjere su jedinice područne (regionalne) samouprave, sukladno ZoOGO. Uloga JLS-a jest sudjelovanje u postupcima izgradnje odlagališnih ploha a sukladno preporukama Studije.

Prema procjenama iskazanim u Strategiji gospodarenja otpadom, u Hrvatskoj godišnje nastaje 2,6 milijuna tona građevnog otpada, od čega gotovo 50% završava na odlagalištima komunalnog otpada, što višestruko povećava troškove sanacije, zauzima korisni volumen odlagališta i nove površine te povećava potrebu za otvaranjem novih nalazišta prirodnih mineralnih materijala. Premda se ponovo može upotrijebiti čak 80% navedene količine, ukupno se reciklira samo 7%, dok se 11% izdvoji kao sekundarna sirovina. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave više od 80% otpada odloženog na divlja odlagališta čini građevni otpad.

Na području Gradova Lipika i Pakraca nema postrojenja za proizvodnju azbesta i obradu azbesta ili otpada koji sadrži azbest, ali prisutni su korisnici proizvoda koji sadrže azbest (cijevi, krovni pokrovi i sl.). Fizičke osobe mogu bez naknade predati svoj azbestni otpad ovlaštenom sakupljaču, dok pravne osobe za to plaćaju naknadu.

Prostornim planom uređenja Grada Pakraca predviđena je lokacija za odlagalište građevnog otpada na k.o. Prekopakra. Nakon izgradnje odnosno uređenja odlagalište bi bilo u funkciji zbrinjavanja građevnog otpada oba grada.

6.3 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOGL KOMUNALNOG OTPADA

Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada već se provode na području Gradova Lipika i Pakraca. Prikupljanje miješanog komunalnog otpada provodi se po modelu „od vrata do vrata“, dok se za biorazgradivi otpad zainteresiranim kućanstvima dodjeljuju kućni komposteri.Ostaci hrane kao biorazgradivi otpad ne sakuplja se odvojeno.

Jedan od ciljeva jest odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpadi i dr.). Za ostvarenje navedenog cilja potrebno je da Gradovi Lipik i Pakrac u predstojećem planskom razdoblju nastave s aktivnostima na unaprjeđenju već postojećeg sustava prikupljanja MKO ali i nadograđe sustav prikupljanja i obrade biorazgradivog komunalnog otpada i biootpada.

Mjere za prikupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada koje je potrebno provoditi su:

- osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada,
- osigurati redoviti odvoz miješanog komunalnog otpada korištenjem specijalnih vozila kojima će se sprječiti rasipanje otpada te širenje neugodnih mirisa,
- osigurati kućne kompostere za građane koji žele biorazgradivi otpad kompostirati na razini kućanstva, te građane educirati i savjetovati pisanim materijalima o načinu kompostiranja,
- praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
- u sklopu reciklažnog centra urediti plohu za odlaganje te nabaviti postrojenje za biošku obradu odvojeno prikupljenog biootpada..

MJERA 1.1.2. KUĆNO KOMPOSTIRANJE

Kako bi se sprječilo odlaganje biootpada na odlagalište otpada i doprinijelo ostvarenju i ostalih ciljeva gospodarenja otpadom potrebno je potaknuti građane na kompostiranje. Cilj je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u spremnike za biootpad, te da kompostiranjem u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu smanje ukupnu količinu proizvedenog otpada te dobijupotpuno besplatno organsko gnojivo čime će ostvariti uštedu na kupovini umjetnog gnojiva ili zemlje za cvijeće.

Ova mjera uključuje nabavu i distribuciju kućnih kompostera, izradu edukacijsko informativnih materijala, organizaciju promidžbenih aktivnosti i radionica. Obzirom da primjena kućnog kompostiranja ovisi o dostupnim površinama za korištenje proizведенog komposta, prioritet za provođenje ove mjere su ruralna područja, odnosno predgrađa urbanih sredina s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom. Na području Gradova Lipika i Pakraca podijeljeni su kućni komposteri samostalno kompostiranjebiootpada iz kućanstva i vlastitih vrtova.S navedenom praksom potrebno je nastaviti u narednom periodu.

U smjeru poticanja lokalne javnosti na kompostiranje u vlastitim kućanstvima, potrebno je organizirati edukativne radionice za jedinice lokalne samouprave, čiji se program može temeljiti na edukaciji o načinu organiziranja i provođenja kvalitetnih kampanja na temu sprječavanja nastanka biootpada uključujući i edukaciju na temu važnosti kompostiranja i primjene kompostera.

MJERA 1.1.6. PRAĆENJE UDJELA BIORAZGRADIVOG OTPADA U MIJEŠANOM KOMUNALNOM OTPADU

Mjera uključuje redovite analize sastava miješanog komunalnog otpada za potrebe praćenja ciljeva i određivanja udjela biorazgradive komponente u otpadu. Nositelj provedbe mjere su komunalne tvrtke/osobe koje upravljaju odlagalištem.

Po puštanju u stalni rad CGO, eventualnu evidenciju vodit će tvrtka koja upravlja Centrom te iste dostavljati sukladno ZoOGO.

6.4 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Jedan od ciljeva jest odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.). Za ostvarenje navedenog cilja potrebno je da Gradovi Lipik i Pakrac u predstojećem planskom razdoblju nastave s aktivnostima odvojenog prikupljanja otpadnog papira, stakla, plastike i krupnog (glomaznog)otpada, ali i kroz razvoj infrastrukture i nabavu opreme, te edukaciju i informiranje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom.

Mjere za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada koje je potrebno provoditi, a za ostvarenje Cilja 1.2. – Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, biootpad i dr.) te uključuju:

- izgradnju reciklažnog dvorištagrada Pakraca,
- nabavku mobilnog reciklažnog dvorišta,
- redoviti odvoz krupnog (glomaznog) otpada,
- izgradnja reciklažnog centra (sortirnica)
- provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti,
- provođenje akcija prikupljanja otpada.

MJERA 1.2.1. IZGRADNJA RECIKLAŽNOG DVORIŠTA

Reciklažno dvorište je lokacija s pripadajućom opremom i zgradama namijenjena odvajanju i privremenom skladištenju posebnih i razdvojenih vrsta otpada. Značajna je uloga reciklažnih dvorišta u ukupnom sustavu održivog gospodarenja otpadom jer čini poveznicu između građana, ovlaštenih sakupljača otpada i obrađivača pojedinih vrsta otpada, a u smjeru smanjenja ukupne količine proizvedenog otpada, ekološkom osvješćivanju i unapređivanju sustava gospodarenja otpadom.

Reciklažno dvorište na području Grada Pakraca gradi se u sklopu sanacije odlagališta komunalnog otpada „Crkvište“ na zemljištu označe k.č.br. 546/1 k.o. Kusonje s planiranim rokom završetka radova s mjesecom ožujkom 2017. godine.

Reciklažno dvorište nalazi se na području grada Lipika, u Poduzetničkoj zoni II na adresi Ivana Mažuranića 81, k.č.br. 1484/36 k.o. Lipik kojim upravlja gradska tvrtka Lipikom d.o.o. Površina građevinske parcele je 2.062,00 m², dužina parcele 50 m te širine 30 ÷ 52 m. Reciklažno dvorište sastoji se od upravljačkog kontejnera (porta), kontejnera (centralizirani nadzorni upravljački sustav CNUS), parkirališta, nadstrešnice (vaganje), spremišta obojenih metala, elektro-sobe, papira i kartona, plastike, drva, metala, višeslojne (kompozitna) ambalaže, stakla, plastične ambalaže, baterija i akumulatora, električnog otpada, otpadnih guma, tekstila, zelenog pojasa, kanalizacijskog priključka, vodovodnog priključka, kliznih vrata, ograde (oko 2 m iznad kote terena), električnog ormara.

Lokacija reciklažnog dvorišta određena je Prostornim planom uređenja Grada Lipika i Detaljnijm planom uređenja Poduzetničke zone II u Lipiku.

MJERA 1.2.2. NABAVKA MOBILNOG RECIKLAŽNOG DVORIŠTA

Mobilno reciklažno dvorište je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada (npr. otpadni papir, metal, staklo, plastika, tekstil, krupni (glomazni) otpad, jestiva ulja i masti, deterdženti, boje, lijekovi, EE otpad, baterije i akumulatori, građevni otpad od manjih popravaka iz kućanstva i dr.).

U svakom naselju potrebno je odrediti lokaciju/e na kojoj će se nalaziti mobilno reciklažno dvorište i utvrditi vremenski period u kojem će se reciklažno dvorište nalaziti na određenoj lokaciji. Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnog dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje je uspostavljenoreciklažno dvorište, odnosno mobilna jedinica.

7 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

Popis važnih projekata za provedbu ovog Plana i dostizanje definiranih ciljeva dan je sljedećom tablicom.

Tablica 20: Popis projekata važnih za provedbu Plana

	VRSTA PROJEKTA
•	Izgradnja reciklažnog dvorišta Grada Pakraca
•	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta
•	Nabava i distribucija opreme za provođenje kućnog kompostiranja
•	Izgradnja reciklažnog centra u sklopu kojeg se planira: -centar za ponovnu uporabu - postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnica) s nabavom postrojenja za mehaničku obradu neiskoristivog krupnog (glomaznog) otpada - reciklažno dvorište za građevinski otpad - prostor za odlaganje i biološku obradu odvojeno prikupljenog bio otpada
•	Provedba izobrazno – informativnih aktivnosti
•	Provedba akcija prikupljanja otpada
•	Sprječavanje nastanka divljih odlagališta otpada
•	Saniranje postojećih lokacija onečišćenih otpadom

8 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Kao i kod upravljanja sastavnicama okoliša, tako i gospodarenje otpadom započinje s planiranjem te glavnim ciljevima politike gospodarenja otpadom. Politika gospodarenja otpadom EU-a zahtijeva sprječavanje nastajanja te uporabu otpada. Konačno odlaganje najmanje je preferirana opcija u gospodarenju otpadom.

Uspješno gospodarenje počiva na aktivnom uključivanju različitih dionika: generatora/proizvođača otpada, onih koji otpadom gospodare (priključuju, prevoze, obrađuju i sl.) te nadležnih tijela.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom Republike Hrvatske sastoji se od niza podsustava koji mogu na specifičan način obraditi ili stabilizirati određenu vrstu otpada, pa je potrebno prije donošenja odluka imati cjelovitu sliku o načinu zbrinjavanja i tehnologiji obrade otpada, kao i strateškim opredjeljenjima kako državne tako i lokalne uprave u vezi s gospodarenjem otpadom na određenom području.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br. 80/13, 153/13 i 78/15) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunom jedinica područne (regionalne) samouprave, proračunima lokalne samouprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Danas se najčešće koriste sljedeći finansijski elementi:

- Javnih izvora:
 - Državni proračun
 - Proračun JLS-a i JP(R)S-a i sredstva davatelja javnih usluga i isporučitelja vodnih usluga (u vlasništvu JLS)
 - EU Fondovi – Operativni program konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.
 - FZOEU
- Krediti banaka
 - Svjetska banka
 - Europska banka za razvoj
 - Europska investicijska banka
- Privatnih izvora
 - Privatna ulaganja u sve vrste obrade otpada
 - Privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada – postrojenja za reciklažu i skupljanje (javno partnerstvo, koncesije)

Prema Strategiji s obzirom na današnje relativno niske cijene usluga u djelatnostima gospodarenja otpadom nužno je planirati njihov stalni i postupni rast do visine pokrivanja stvarnih troškova, vodeći računa da je iznos cijena u međuzavisnosti s količinama i opasnim svojstvima otpada prema načelu "onečišćivač plaća".

Za realizaciju programa gospodarenja otpadom može se koristiti jedan ili više finansijskih izvora.

U sljedećoj tablici prikazani su izvori i visina finansijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom na području Gradova Lipika i Pakrac.

Tablica 21: Izvori i visina finansijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom

1.	MJERA	Provođenje mjera definiranih Planom sprječavanja nastanka otpada
	IZVOR FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Državni proračun, EU fondovi, FZOEU
	VISINA FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Visina finansijskih sredstava predviđena na razini cijele RH a sukladno PGO RH iznose 10.000.000 HRK. Finansijska sredstva koja moraju izdvojiti Gradovi Lipik i Pakrac trenutno se ne mogu predvidjeti.
2.	MJERA	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja
	IZVOR FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakrac, FZOEU
	VISINA FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Ovisno o iskazanom interesu građana
3.	MJERA	Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti
	IZVOR FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakrac, sredstva Komunalac d.o.o.
	VISINA FINANSIJSKIH SREDSTAVA	20.000,00 HRK
4.	MJERA	Provođenje akcija prikupljanja otpada
	IZVOR FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakrac, sredstva Komunalac d.o.o.
	VISINA FINANSIJSKIH SREDSTAVA	20.000,00 HRK
5.	MJERA	Izgradnja reciklažnog dvorišta Grada Pakrac
	IZVOR FINANSIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Grada Pakrac, sredstva Komunalac d.o.o., FZOEU, EU Fondovi

	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	1.500.000,00 HRK
6.	MJERA	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakraca, sredstva Komunalac d.o.o., FZOEU, EU Fondovi
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	600.000,00 HRK
7.	MJERA	Izgradnja reciklažnog centra
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakraca, sredstva Komunalac d.o.o., FZOEU, EU Fondovi
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	9.000.000,00kn
8.	MJERA	Sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakraca
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Financijska sredstva osigurana u sklopu službe komunalnog redarstva.
9.	MJERA	Uklanjanje otpada odbačenog u okoliš
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Gradova Lipika i Pakraca
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Ovisno o količini otpada na preostalim nesaniranim lokacijama odbačenog otpada. Nije moguće procijeniti
10.	MJERA	Sudjelovanje u izradi studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Mjera ne zahtijeva dodatna sredstva
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	

9 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

Sljedećom tablicom iznijeti su rokovi izvršenja pojedinih aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Gradova Lipika i Pakraca.

Tablica 22: Rokovi i nositelji izvršenja plana

BR.	MJERA	NOSITELJ	ROK	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1.	Osiguranje potrebne opreme za provođenje kućnog kompostiranja	GradoviLipik i Pakrac Komunalac d.o.o.FZOEU	2020.						
2.	Uspostava II. faze sustava „od vrata do vrata“	Gradovi Lipik i Pakrac Komunalac d.o.o.	2020.						
3.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	Komunalac d.o.o.	2018.						
4.	Provođenje izobrazno informativnih aktivnosti	MZOE FZOEU HAOP GradoviLipik i Pakrac Komunalac d.o.o.	2022.						
5.	Provođenje akcija prikupljanja otpada	GradoviLipik i Pakrac	2022.						
6.	Izgradnja reciklažnog dvorišta Grada Pakraca	Grad Pakrac Komunalac d.o.o.	2020.						
7.	Nabavka mobilnog reciklažnog dvorišta	GradoviLipik i Pakrac Komunalac d.o.o.	2019.						
8.	Izgradnja reciklažnog centra	Grad Pakrac, Grad Lipik, Komunalac d.o.o.	2022.						
9.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	MZOE Gradovi Lipik i Pakrac Komunalac d.o.o.	kont.						
10.	Uklanjanje otpada odbačenog u okoliš	Gradovi Lipik i Pakrac	2020.						

10 KRATICE I POJMOVI

KRATICE – POJAŠNJENJA

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
EE otpad	Električna i elektronička oprema
EU	Europska unija
JLS	Jedinica lokalne samouprave
MBO	Mehaničko – biološka obrada
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
NN	Narodne novine
PET	Polietilentereftalat
PGO	Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave
PPU	Prostorni plan uređenja
RD	Reciklažno dvorište
RH	Republika Hrvatska
ZO	Zaštita okoliša

KLJUČNI POJMOVI – POJAŠNJENJA

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD JE OTPAD NASTAO U KUĆANSTVU I OTPAD KOJI JE PO PRIRODI I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTVA, OSIM PROIZVODNOG OTPADA I OTPADA IZ POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA, A KOJI U SVOM SASTAVU SADRŽI BIOLOŠKI RAZGRADIVI OTPAD.

CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM JE SKLOP VIŠE MEĐUSOBNO FUNKCIONALNO I/ILI TEHNOLOŠKI POVEZANIH GRAĐEVINA I UREĐAJA ZA OBRADU KOMUNALNOG OTPADA.

DIVLJE ODLAGALIŠTE JE ODLAGALIŠTE NA KOJE NEKO NASELJE, SKUPINA DOMAĆINSTAVA ILI POJEDINA DOMAĆINSTVA UNUTAR NEKE OPĆINE ILI GRADA ODLAŽU SVOJ OTPAD NA NEKONTROLIRAN NAČIN.

GOSPODARENJE OTPADOM SU DJELATNOSTI SAKUPLJANJA, PRIJEVOZA, OPORABE I ZBRINJAVANJA I DRUGE OBRADE OTPADA, UKLUČUJUĆI NADZOR NAD TIM POSTUPCIMA TE NADZOR I MJERE KOJE SE PROVODE NA LOKACIJAMA NAKON ZBRINJAVANJA OTPADA, TE RADNJE KOJE PODUZIMAJU TRGOVAC OTPADOM ILI POSREDNIK.

GRAĐEVINA ZA GOSPODARENJE OTPADOM JE GRAĐEVINA ZA SAKUPLJANJE OTPADA (SKLADIŠTE OTPADA, PRETOVARNA STANICA I RECIKLAŽNO DVORIŠTE), GRAĐEVINA ZA OBRADU OTPADA I CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM. NE SMATRA SE GRAĐEVINOM ZA GOSPODARENJE OTPADOM GRAĐEVINA DRUGE NAMJENE U KOJOJ SE OBAVLJA DJELATNOST OPORABE OTPADA.

GRAĐEVNI OTPAD JE OTPAD NASTAO PRILIKOM GRADNJE GRAĐEVINA, REKONSTRUKCIJE, UKLANJANJA I ODRŽAVANJA POSTOJEĆIH GRAĐEVINA, TE OTPAD NASTAO OD ISKOPANOG MATERIJALA, KOJI SE NE MOŽE BEZ PRETHODNE OPORABE KORISTITI ZA GRAĐENJE GRAĐEVINE ZBOG KOJEG GRAĐENJA JE NASTAO.

INERTNI OTPAD JEST OTPAD KOJI NE PODLIJEŽE ZNAČAJNIM FIZIKALnim KEMIJSKIM I/ILI BIOLOŠKIM PROMJENAMA.

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD JE PREDMET ILI TVAR KOJU JE ZBOG ZAPREMINE I/ILI MASE NEPRIKLADNO PRIKUPLJATI U SKLOPU USLUGE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I ODREĐEN JE NAPUTKOM IZ ČLANKA 29. STAVKA 11., ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17).

KOMUNALNI OTPAD JE OTPAD NASTAO U KUĆANSTVU I OTPAD KOJI JE PO PRIRODI I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTVA, OSIM PROIZVODNOG OTPADA I OTPADA IZ POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA.

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD JE OTPAD IZ KUĆANSTAVA I OTPAD IZ TRGOVINA, INDUSTRIJE I IZ USTANOVA KOJI JE PO SVOJSTVIMA I SASTAVU SLIČAN OTPADU IZ KUĆANSTAVA, IZ KOJEG POSEBNIM POSTUPKOM NISU IZDVOJENI POJEDINI MATERIJALI (KAO ŠTO JE PAPIR, STAKLO I DR.) TE JE U KATALOGU OTPADA OZNAČEN KAO 20 03 01.

OBRADA OTPADA SU POSTUPCI OPORABE ILI ZBRINJAVANJA I POSTUPCI PRIPREME PRIJE OPORABE ILI ZBRINJAVANJA.

ODLAGALIŠTEOTPADAJE GRAĐEVINA NAMIJENJENA ODLAGANJU OTPADA NA POVRŠINU ILI POD ZEMLJU (POZEMNO ODLAGALIŠTE), UKLUČUJUĆI:

- A. INTERNO ODLAGALIŠTE OTPADA NA KOJEM PROIZVOĐAČ ODLAŽE SVOJ OTPAD NA SAMOM MJESTU PROIZVODNJE,
- B. ODLAGALIŠTE OTPADA ILI NJEGOV DIO KOJI SE MOŽE KORISTITI ZA PRIVREMENO SKLADIŠTENJE OTPADA (NPR. ZA RAZDOBLJE DUŽE OD JEDNE GODINE),
- C. ISKORIŠTENE POVRŠINSKE KOPOVE ILI NJIHOVE DIJELOVE NASTALE RUDARSKOM EKSPLOATACIJOM I/ILI ISTRAŽIVANJEM POGODNE ZA ODLAGANJE OTPADA.

ODVOJENO SAKUPLJANJE JE SAKUPLJANJE OTPADA NA NAČIN DA SE OTPAD ODVAJA PREMA NJEGOVOM VRSTI I SVOJSTVIMA KAKO BI SE OLAKŠALA OBRADA I SAČUVALA VRIJEDNA SVOJSTVA OTPADA.

OKOLIŠ JE PRIRODNO OKRUŽENJE: ZRAK, TLO, VODA, KLIMA, BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVIJET U UKUPNOSTI UZAJAMNOG DJELOVANJA I KULTURNA BAŠTINA KAO DIO OKRUŽENJA KOJEG JE STVORIO ČOVJEK.

ONEČIŠĆAVANJE OKOLIŠA JE PROMJENA STANJA OKOLIŠA KOJA JE POSLJEDICA ŠTETNOG DJELOVANJA, ILI IZOSTANKA POTREBNOG DJELOVANJA, ISPUŠTANJA, UNOŠENJA ILI ODLAGANJA ŠTETNIH TVARI, ISPUŠTANJA ENERGIJE I UTJECAJA DRUGIH ZAHVATA I POJAVA NEPOVOLJNIH PO OKOLIŠ.

ONEČIŠĆIVAČ JE SVAKA PRAVNA ILI FIZIČKA OSOBA ČIJE DJELOVANJE POSREDNO ILI NEPOSREDNO UZROKUJE ONEČIŠĆAVANJE OKOLIŠA.

OPASNI OTPAD JE OTPAD KOJI POSJEDUJE JEDNO ILI VIŠE OPASNHIH SVOJSTAVA ODREĐENIH DODATKOM III. ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13. 73/17).

OTPAD JE SVAKA TVAR ILI PREDMET KOJI POSJEDNIK ODBACUJE, NAMJERAVA ILI MORA ODBACITI. OTPADOM SE SMATRA I SVAKI PREDMET I TVAR ČIJE SU SAKUPLJANJE, PRIJEVOZ I OBRADA NUŽNI U SVRHU ZAŠTITE JAVNOG INTERESA.

PROBLEMATIČNI OTPAD JE OPASNI OTPAD IZ PODGRUPE 20 01 KATALOGA OTPADA KOJI UOBIČAJENO NASTAJE U KUĆANSTVU TE OPASNI OTPAD KOJI JE PO SVOJSTVIMA, SASTAVU I KOLIČINI USPOREDIV S OPASNIM OTPADOM KOJI UOBIČAJENO NASTAJE U KUĆANSTVU PRI ČEMU SE PROBLEMATIČNIM OTPADOM SMATRA SVE DOK SE NALAZI KOD PROIZVOĐAČA TOG OTPADA

RECIKLAŽNO DVORIŠTE JE NADZIRANI OGRAĐENI PROSTOR NAMIJENJEN ODVOJENOM PRIKUPLJANJU I PRIVREMENOM SKLADIŠTENJU MANJIH KOLIČINA POSEBNIH VRSTA OTPADA.

RECIKLIRANJE JE SVAKI POSTUPAK OPORABE, UKLUČUJUĆI PONOVNU PRERADU ORGANSKOG MATERIJALA, KOJIM SE OTPADNI MATERIJALI PRERAĐUJU U PROIZVODE, MATERIJALE ILI TVARI ZA IZVORNU ILI DRUGU SVRHU OSIM UPORABE OTPADA U ENERGETSKE SVRHE, ODNOSNO PRERADE U MATERIJAL KOJI SE KORISTI KAO GORIVO ILI MATERIJAL ZA ZATRPAVANJE.

SANACIJA ONEČIŠĆENOG TLA JE SKUP AKTIVNOSTI I RADOVA RADI UKLANJANJA POSLJEDICA ONEČIŠĆENJA TLA OTPADOM KOJIMA SE VRAĆAJU, AKO JE TO MOGUĆE, PRIRODNA SVOJSTVA TLA ILI SE TLO PRIPREMA ZA NOVU NAMJENU.

SAKUPLJANJE OTPADA JE PRIKUPLJANJE OTPADA, UKLUČUJUĆI PRETHODNO RAZVRSTAVANJE OTPADA I SKLADIŠTENJE OTPADA U SVRHU PRIJEVOZA NA OBRADU.

SPRJEČAVANJE NASTANKA OTPADA SU MJERE PODUZETE PRIJE NEGOTVARENE, MATERIJAL ILI PROIZVOD POSTAO OTPAD, A KOJIMA SE SMANJUJU:

- A) KOLIČINE OTPADA UKLUČUJUĆI PONOVNU UPORABU PROIZVODA ILI PRODUŽENJE ŽIVOTNOG VIJEKA PROIZVODA,
- B) ŠTETAN UČINAK OTPADA NA OKOLIŠ I ZDRAVLJE LJUDI ILI
- C) SADRŽAJ ŠTETNIH TVARI U MATERIJALIMA I PROIZVODIMA.

ZBRINJAVANJE OTPADA JE SVAKI POSTUPAK KOJI NIJE OPORABA OTPADA, UKLUČUJUĆI SLUČAJ KAD POSTUPAK KAO SEKUNDARNU POSLJEDICU IMA OBNOVU TVARI ILI ENERGIJE. U DODATKU I. ZAKONA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17) SADRŽAN JE POPIS POSTUPAKA ZBRINJAVANJA KOJI NE ISKLJUČUJE DRUGE MOGUĆE POSTUPKE ZBRINJAVANJA OTPADA.

11 POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE

Zakon o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13, 153/13 i 78/15)

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN, br. 94/13 i 73/17)

Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN, br. 23/14, 51/14, 121/15 i 132/15)

Naputak o glomaznom otpadu (NN, broj 79/15)

Pravilnik o katalogu otpada (NN, broj 90/15)

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN, broj 130/05), koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN, broj 46/02)

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2015. – 2021. (NN, broj 3/17)

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN, broj 50/17)

Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN, br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15)

Prostorni plan uređenja Grada Lipika- pročišćeni tekst (Službeni glasnik Grada Lipika, broj 15/15)

Prostorni plan uređenja Grada Pakraca (Službeni glasnik Grada Pakraca, br. 8/07 i 2/12)